

BESZÁMOLÓ
A BANKSZÖVETSÉG 2005. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

BUDAPEST, 2006. MÁRCIUS

BEVEZETŐ	4
I. BANKSZÖVETSÉGI RENDEZVÉNYEK, ESEMÉNYEK	6
1. <i>Az Európai Bankföderáció (FBE) Bizottságainak budapesti tanácskozásai</i>	6
2. <i>Bankközi működési kockázati adatbázis létrehozása</i>	6
3. <i>A bennfentes kereskedelem és a piacbefolyásolás tilalmával kapcsolatos banki feladatok</i> 7	
4. <i>PSZÁF tájékoztató az EU 3. pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni direktíváról</i> 7	
5. <i>ORFK tájékoztatás</i>	7
6. <i>Bankbiztonsági Munkabizottság</i>	7
7. <i>Magyar Bankkártya Fórum</i>	8
8. <i>Fizetési Rendszer Fórum (FRF)</i>	8
9. <i>Kommunikációs Munkabizottság megalakulása</i>	9
10. <i>ISDA konferencia</i>	9
11. <i>Együtműködési megállapodás a Pénzügyi Vállalkozások Országos Egyesületével</i>	9
12. <i>Együtműködési megállapodás a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarával</i>	9
13. <i>A Bankszövetség csatlakozása a Fővárosi Közmunkák Tanácsa – Stratégiai Fejlesztő Központ Alapítványhoz</i>	9
II. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG, ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS	10
1. <i>A hitelintézeti törvény módosítása</i>	10
2. <i>A tőkepiaci törvény módosítása</i>	11
3. <i>A pénzügyi konglomerátum szintű tőkemegfelelés</i>	12
4. <i>A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló törvény módosítása</i>	12
5. <i>Felügyeleti díj számítása</i>	13
6. <i>Adótörvények és a bürokrácia csökkentését célzó kormányprogram</i>	13
6.1 <i>A hitelminősítési díj ÁFA besorolása</i>	13
6.2 <i>A banki különadóhoz kapcsolódó bírság enyhítésének kezdeményezése</i>	14
6.3 <i>Európai Unió adatszolgáltatási kötelezettség a külföldi magánszemélyek Magyarországon szerzett kamatjövedelmeiről</i>	14
6.4 <i>A 2007. évi kamatadóval kapcsolatos indítvány</i>	15
6.5 <i>Észrevételek, javaslatok a 2006. évi adótörvény változásokkal kapcsolatban</i>	15
6.6 <i>A bürokrácia csökkentését célzó kormányprogramhoz kapcsolódó javaslatok</i>	16
7. <i>A gazdasági társaságokról szóló törvény, cégtörvény</i>	16
8. <i>A csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosítása, az új fizetésképtelenségi törvény előkészítése</i>	17
9. <i>A számviteli szabályokat érintő kezdeményezések</i>	19
10. <i>Babakötvény</i>	19
11. <i>MNB és PSZÁF adatszolgáltatások</i>	20
12. <i>A banki azonnali beszédések ombudsmani bírálata</i>	21
13. <i>Ombudsmani ajánlás az államilag támogatott lakáshitelezéssel kapcsolatban</i>	22
14. <i>Az ingatlan nyilvántartási törvény és végrehajtási rendeleteinek módosítása</i>	22
15. <i>A nyugdíj-előtakarékosság erősítését célzó, ún. 4. pillérre vonatkozó koncepció</i>	23
16. <i>PM-javaslat a munkáltatói igazolások egységesítésére</i>	23
17. <i>Európai Keretszerződés</i>	24
III. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK	24
1. <i>Nemzetközi bankszabályozás</i>	24
1.1 <i>Tőkekövetelmény direktíva (CRD)</i>	24
1.2 <i>A nemzetközi tőkeegyezménnyel (Basel II) kapcsolatos USA-beli fejlemények</i>	27
1.3 <i>Európai Bankfelügyeleti Bizottság (CEBS)</i>	28
1.4 <i>White Paper a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos politikáról (2005-2010)</i>	29
1.5 <i>Az Európai Bizottság konzultációja és jelentése a betétbiztosítási sémákról</i>	30

1.6 A Bázeli Bizottság új tőkeegyezményhez kapcsolódó dokumentumai.....	31
1.7 Az FBE Bankfelügyeleti Bizottságának és Tőkemegfelelési munkacsoportjának 2005. évi tevékenysége	31
2. Számviteli Bizottság.....	32
3. Adózással foglalkozó Bizottság (<i>Fiscal Committee</i>)	33
4. Pénzügyi Piacok Bizottsága (<i>Financial Market Committee</i>)	33
5. Szociális Ügyek Bizottsága (<i>Social Affairs Committee</i>).....	34
6. Kommunikációs Bizottság	34
7. Jogi Bizottság	35
8. Lakossági Bankügyek Bizottság (<i>Consumer Affairs Committee-CAC</i>).....	36
9. Fizetési Rendszerek Bizottsága	37
10. A Visegrádi országok bankszövetségei képviselőinek varsói találkozása	37
MELLÉKLET	38
HATÁROZATI JAVASLAT	41

BEVEZETŐ

A magyar gazdaság 2005. évi fejlődését a viszonylag gyors növekedés, az alacsony infláció, EU összehasonlításban elfogadható szintű munkanélküliség, magas államháztartási és fizetési mérleg hiány jellemezte.

A gazdaság komoly egyensúlyi problémákkal küzd. A fejlődés az ezredforduló után letért a fenntartható (finanszírozható) növekedési pályáról. Ez elsősorban annak a következménye, hogy a fiskális politika keresletnövelésbe kezdett. Az állami szerepvállalás növekedését jelezte az adókedvezmények és -mentességek gyors térnyerése is. A redisztribúció növekedése nem oka, hanem részben előzménye, részben következménye a makrogazdasági egyensúly megbomlásának, a rendszer egyre sebezhetőbbé válásának. Az akkumulációs képesség gyengülése, a nemzetgazdasági (és ezen belül mindenekelőtt a háztartási) megtakarítási ráta csökkenése ugyancsak hozzájárult az egyensúlyhiány növekedéséhez. A jelenlegi növekedési pálya azért nem tekinthető fenntarthatónak, mert a gazdaság úgy bővül, hogy közben az államháztartás - s ehhez kapcsolódóan a fizetési mérleg - hiánya megengedhetetlenül magas. Az eladósodottság - a jövőre nézve - a magunk előtt görgetett kamatteher formájában, komoly determinációt jelent. A kedvező nemzetközi tőkepiaci környezetben eddig a külföldi befektetők biztonsággal finanszírozták a kialakult hiányt, a külföldi befektetői bizalom azonban törékeny.

A kormányzat, tudomásul véve (nem kis mértékben az EU nyomására) a korrekció elkerülhetetlenségét, az óvatos, kis lépésekben történő egyensúlyhiány-csökkentés mellett döntött. Ennek megfelelően az eurózónához való csatlakozás határidejét 2008-ról 2010-re halasztotta, a GDP 0,5%-ában (utóbb már 0,7%-ában) jelölte meg az éves deficitcsökkentési követelményt. A program egyben az állami újraelosztás szerény szűkítését is megcélozta.

Az egyre duzzadó adósságteher mellett a leginkább nyugtalanító jelenség a hitelesség meggyengülése mind a fiskális, mind pedig a monetáris politikában. A hitelesség gyengülésében szerepet játszottak az évről-évre ismétlődő év végi deficit korrekciók, a bevételi előirányzatok felülbecslése, a többször korrigált konvergencia program, az árfolyamsáv eltolása, a forint elleni spekulációk (valutatámadás).

A költségvetési politika 2005-ben összefoglalóan úgy jellemezhető, hogy nagy erőfeszítésekkel sikerült megfékezni a többletkereslet növekedését, és visszaállítani a beruházások és az export hajtóerején alapuló fejlődést. A gazdaság stabilizálásában, a hitelesség helyreállításában azonban nem következett be fordulat.

A bankszektor 2005-ben is sikeres évet zárt, a jövedelmezőség nemzetközi összehasonlításban magas volt, a bankok működését a prudens magatartás jellemezte. A pénzügyi közvetítés mélysége bővült, bár a hitel/GDP arány még nem érte el az optimális nagyságot. A hitelállományon belül a kisebb arányú háztartási hitelek gyorsabban nőttek, mint a vállalkozói hitelek. A háztartási hiteleken belül a fogyasztási hitelek növekedési üteme meghaladta a nagyobb tömegű lakáshitelekét. A vállalkozói hitelállományon belül a kis- és középvállalkozói hitelek növekedtek gyorsabban.

A banki nyereség alakulásában a meghatározó szerepet - a hitelállomány növekedése mellett - az eszközarányos működési költségek csökkenése játszotta. 2005 utolsó hónapjaiban megindult a hazai bankrendszer nyereségességének az érett fázisra beálló szakasza. Az adózott eredmény

dinamikája lelassult, a saját tőke egyenletes ütemben növekedett, így a 2005. évi ROE csekély mértékben, de mérséklődött.

2005-ben folytatódott a bankok felkészülése az Európai Unió tőkeemelési direktívájának a teljesítésére, a nemzetközi sztenderdek befogadására, a piacok egységesítésével kapcsolatos feladatokra. A Magyar Bankszövetség munkatársai bekapcsolódtak az Európai Bankföderáció Bizottságainak és munkacsoportjainak a munkájába, és folyamatosan tájékoztatták a bankok szakértőit az aktuális témákról, feladatokról.

A Magyar Bankszövetség meghívására az FBE több Bizottsága és munkacsoportja tartotta Budapesten ülését.

I. BANKSZÖVETSÉGI RENDEZVÉNYEK, ESEMÉNYEK

1. Az Európai Bankföderáció (FBE) Bizottságainak budapesti tanácskozásai

A Magyar Bankszövetség meghívására az Európai Bankföderáció társult tagjainak testülete és Végrehajtó Bizottsága május 12.-én illetve 13.-án Budapesten tartotta soron következő ülését. A két eseményen a tagországok és a társult tagok szövetségeinek 29 főtitkára vett részt. A társult tagok megbeszélésén Marsi Erika, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének főigazgatója nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott a Felügyelet új tőkekövetelmény direktíva bevezetésével kapcsolatos felkészüléséről.

A Végrehajtó Bizottság ülésén - a Föderáció gyakorlati ügyeinek intézésén túl - az FSAP (Financial Sector Action Plan) utáni jogszabály alkotási lépések, a különböző direktívák, az európai bankfelügyelet jövőbeni keretei, a nemzetközi számviteli szabványok, valamint a fizetési rendszerekkel kapcsolatos kérdések álltak a szakmai tanácskozás fókuszában.

A Magyar Bankszövetség meghívására Budapesten került sor a Szociális Párbeszéd Bizottság 21. ülésére. Ezen az ülésen a bizottsági tagok áttekintették a folyamatban lévő projekteket, így az un. Társadalmi Párbeszéd (CSR) projekt legújabb fejleményeit, megvitatták a demográfiai változások hatását felmérő un. Green Papert.

A Bankszövetség meghívására június 13-14-én, Budapesten tartotta ülését az Európai Bankföderáció Bankbiztonsági és a Pénzmosás és terrorizmus megelőzését szolgáló európai Munkabizottsága. A rendezvényeken 23 ország 30 képviselője vett részt.

Az FBE ülések résztvevői nagyra értékelték a bizottsági ülések budapesti szervezését, és külön köszönetet mondtak a Magyar Bankszövetség szívélyes vendéglátásáért.

2. Bankközi működési kockázati adatbázis létrehozása

A bankok működési kockázattal foglalkozó szakértői hosszabb idő óta egyeztetést folytatnak egy közös működési kockázati veszteség adatbázis létrehozásáról és májusban kezdeményezésükkel a Bankszövetséghez fordultak. Az Elnökség jóváhagyásával egy előzetes felmérés keretében megkérdeztük tagbankjainkat érdekeltek-e egy közös bankközi működési kockázati adatbázis létrehozásában. Kérdésünkre 20 bank jelezte előzetes (a konkrétumoktól függő) részvételi szándékát, 7 bank nem kíván részt venni, míg 10 bank nem adott választ. A felmérés és az elkészített megvalósíthatósági tanulmány alapján az Elnökség október 10.-i ülésén a közös adatbázis létrehozásának a támogatása mellett döntött, s felhatalmazta a főtitkárt, hogy meghatározott összeghatárig, a szövetség felhalmozott vagyona terhére járuljon hozzá az adatbázis létrehozásának a finanszírozásához. A finanszírozáshoz a PSZÁF által a felügyeleti bírságok terhére kiírt pályázaton is meg kell próbálni forrást szerezni.

Az Elnökség döntése után a munka a közös adatbázis jogi kereteinek a megteremtésével, az adatmodell kialakításával, a tenderdokumentáció, a felhasználói kézikönyv és a felügyeleti pályázat előkészítésével folytatódik.

3. A bennfentes kereskedelem és a piacbefolyásolás tilalmával kapcsolatos banki feladatok

A 2005. évi LXII. törvény július 1.-i hatályba lépésével a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény rendelkezései jelentős mértékben megváltoztak. A változásokkal kapcsolatban a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének munkatársai tájékoztatót és konzultációt tartottak a Bankszövetségben a bennfentes kereskedelem és a piacbefolyásolás tilalmával kapcsolatos banki feladatokról, az új banki adatszolgáltatási kötelezettségekről.

4. PSZÁF tájékoztató az EU 3. pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni direktíváról

A PSZÁF szakértői a Bankszövetségben tájékoztatót és konzultációt tartottak a pénzmosás és terrorizmus elleni magyarországi intézkedések helyzetéről, továbbá az EU 3. pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni direktívájáról. A 3. direktíva kihirdetését és a hazai jogszabály-módosításokat követően a bankoknak 2008-ban kell az új előírásoknak megfelelően működniük. A 3. direktíva hazai alkalmazása számottevő feladat- és ráfordítás növekedést igényel a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni tevékenységben, s jelenleg kétséges a direktíva végrehajtására való megfelelő felkészülés.

5. ORFK tájékoztatás

Az ORFK-val történt megállapodás alapján, a rendőri szervek tájékoztatót tartottak a bankok biztonságáért felelős vezetői részére az év során elkövetett bankrablási események részleteiről és az azokból levonható következtetésekről. A megbeszélés során elvi megállapodás született a megelőzés lehetséges módozatairól, feladatairól.

6. Bankbiztonsági Munkabizottság

A Munkabizottság **Informatikai Munkacsoportja** egyeztető megbeszéléseket folytatotta PSZÁF Informatika Felügyeleti Főosztályának vezetőjével a Hpt. 13/B§-ban megfogalmazott követelmények pontosítása érdekében. A munkacsoport a törvény szövegének pontosítására konkrét szövegjavaslatot készített. A cél az volt, hogy a bankok felkészüljenek és megfeleljenek a PSZÁF által támasztott követelményeknek, valamint folyamatosan növeljék a banki számítástechnikai rendszerek biztonságosságát.

A csoport tagjai meghallgatták az IHM munkatársainak, Gerencsér Andrásnak és Suba Ferencnek az előadásait az Európai Hálózatbiztonsági Ügynökség (European Network and Information Security Agency (ENISA)) szerepéről és tevékenységeiről. Suba Ferenc, az ENISA alelnöke, felajánlotta az együttműködés lehetőségét a CERT¹ magyarországi tagjával, a CERT Hungary-val.

A GIRO Rt. biztonsági területének vezető szakemberei előadást tartottak a klíringház biztonságtechnikai kérdéseiről. A konzultáció azt a célt szolgálta, hogy az előadók megismerjék a hasonló területen dolgozó banki kollégák véleményét az általuk kidolgozni kívánt megoldásokról.

¹CERT: Computer Emergency Response Teams (Vészhelyzetbe került számítógépek bejelentésekor a vészhelyzet elhárításában segítséget nyújtó csoport)

A bankfiókok és ügyfelek ellen elkövetett támadások közvetlen megelőzése érdekében a Munkabizottság **Fizikai Biztonsági Munkacsoportja** az év során két alkalommal tartott együttes ülést az ORFK szakértőivel.

A szeptemberi ülést a rendőri szervek kezdeményezték a bankfiókok elleni, az év során növekvő rablótámadások miatt, azzal a céllal, hogy a BRFK Nyomozó Főosztály munkatársainak közreműködésével tájékoztatást adjanak a pénzüzetek sérelmére történt támadások jellemzőiről, megállapításaikról és megelőzési javaslatokról.

A novemberi ülésen a szokásos év végi, átlagot meghaladó készpénzforgalommal kapcsolatos, az ügyfeleknek a bankfiók elhagyása utáni védelmére is irányuló bankbiztonsági feladatok egyeztetésére került sor.

7. Magyar Bankkártya Fórum

A különböző fizetési formák bankközi jutalékainak felmérése érdekében a European Commission DG Competition 25 tagországban, 300 bankban, köztük Magyarországon is, a kiválasztott bankok kártya üzletágával kapcsolatban vizsgálatokat folytatott, amelyhez az érintett bankoknak megadott formátumban, több évre visszamenőleg adatokat kellett szolgáltatniuk. A bizottság közvetlenül a bankok vezetőit kereste meg és kérte közreműködésüket az eredményes vizsgálat, az adatszolgáltatás határidejének betartása érdekében.

A Bankkártya Fórum tagbankjai folytatták egyeztető megbeszéléseiket, a Fórumot főlváltó hazai VISA és MasterCard Fórumok megalakítása érdekében. A szeptember 14.-én megtartott ülésen döntést kellett hozniuk arról, hogy a Visa nemzetközi kártyatársaság által javasolt Cost Study (költségelemzés) elkészítésében mely bankok vesznek részt. A Visa fórum kialakítására 6 bank részvételével (Inter-Európa, Raiffeisen, Citi, Erste, K&H, OTP) munkacsoport alakult.

8. Fizetési Rendszer Fórum (FRF)

A 2010-re megvalósítandó egységes euró fizetési övezet megteremtését (Single Euro Payments Area, SEPA) célul tűző European Payments Council (EPC) tükörszervezeteként működő FRF munkacsoportjai az év folyamán aktív tevékenységet folytattak. A Fizetési Rendszer Fórum márciusban beszámolt irányító testületének, a Fizetési Rendszer Tanácsnak (FRT) az egyes munkacsoportokban, valamint a Jogi Bizottságban végzett munkáról, az elért eredményekről. Az FRT döntött az egyes munkacsoportok további feladatairól.

A Tanács elfogadta az EPC magyarországi képviselőjének beszámolóját, de a nemzeti SEPA szervezet létrehozásáról egyelőre nem született döntés. Döntöttek viszont a magyar EPC képviselő és az FRF közötti együttműködés módjáról. Ennek értelmében az FRF titkára koordinálja az EPC képviselő és az EPC munkacsoportjaiban dolgozó tagok, valamint az FRF és szervezeti egységei közötti információáramlást és munkát.

A Fizetési Rendszer Tanács novemberben tartotta évi második rendes ülését. Az alapító MNB és a Bankszövetség szervezettel kapcsolatos elképzelései megvalósultak, hiszen az FRF vezető testületének ülésén a hazai pénzforgalmi szabályozástól, a piaci szereplők szorosabb együttműködési tervein át, az uniós változásokra való felkészülésig szinte minden pénzforgalmi terület és minden együttműködési forma terítékre került.

9. Kommunikációs Munkabizottság megalakulása

A Bankszövetség Elnökségének döntése alapján 2005 őszén megalakult a Kommunikációs Munkabizottság. A Bizottság feladata: a bankok tevékenységéről szóló, a közvélemény érdeklődésére számot tartó tájékoztatók megvitatása és kibocsátása, illetve a bankok tevékenységét befolyásoló állami szabályozásokra történő, közös érdekeket kifejező vélemények, állásfoglalások közvetítése. A munkabizottság vezetőjének és szóvivőjének Müller Jánost, az MKB igazgatóját választotta meg. A munkabizottság elkészítette a „Kamatadó bevezetésével kapcsolatos bankszövetségi állásfoglalás” tervezetét, amelyet az Elnökség jóváhagyott, s közzétette a Bankszövetség honlapján. A bizottságban dolgozó szakértők összeállították „A gazdaságpolitika 2005-ben; Helyzetértékelés és javaslatok” című anyagot, amelyet az Elnökség először a gazdaságpolitikával foglalkozó újságírókkal folytatott sajtóbeszélgetésen mutatott be, majd eljuttatta a kormánynak, a Pénzügyminisztériumnak, a jegybanknak, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének, továbbá a parlamenti pártoknak. Ezt követően pedig a Bankszövetség honlapján tette nyilvánossá.

10. ISDA konferencia

A Magyar Bankszövetség konferenciát szervezett Dr. Lengyel Zoltán (Hegedüs Ügyvédi Iroda együttműködésben az Allen & Overy LLP-vel) ügyvéd és munkatársai közreműködésével az ISDA (International Swaps and Derivatives Association) dokumentációiról és azok magyarországi alkalmazásának gyakorlati kérdéseiről, amelyen az előadók kitöltési gyakorlatot is tartottak.

11. Együttműködési megállapodás a Pénzügyi Vállalkozások Országos Egyesületével

A Bankszövetség 2005. novemberében együttműködési megállapodást kötött a Pénzügyi Vállalkozások Országos Egyesületével (PVOE), amellyel az aláírók kifejezték azt a szándékukat, hogy az együttműködést szervezett formában rendszeressé kívánják tenni: rendszeres konzultációt folytatnak, esetenként közösen lépnek fel a mindkét szervezetet érintő ügyekben.

12. Együttműködési megállapodás a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarával

A kölcsönös véleménynyilvánítási és egyeztetési lehetőségek biztosítása, a gazdasági vonatkozású jogalkotás és a gazdaság általános érdekeinek érvényesítését szolgáló köztisztviselői és szakmai érdekképviseleti feladatok gyakorlása érdekében a Magyar Bankszövetség együttműködési megállapodást írt alá a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarával.

13. A Bankszövetség csatlakozása a Fővárosi Közmunkák Tanácsa – Stratégiai Fejlesztő Központ Alapítványhoz

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara megkeresésére a Magyar Bankszövetség alapítóként részt vett a Fővárosi Közmunkák Tanácsa – Stratégiai Fejlesztő Központ Alapítvány létrehozásában. Az alapítvány elsődleges feladata a Fővárosi Közmunkák Tanácsa felállításának szakmai előkészítése, kodifikálása, a főváros versenyképességének a növelése, a szükséges infrastrukturális beruházási igények felmérése, a stratégiai projektek tervezése, megvalósítása.

II. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG, ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS

A Magyar Bankszövetség, a bankok szakértőivel együttműködve, 2005-ben is aktívan részt vett a hitelintézetek működését befolyásoló előterjesztések, jogszabály tervezetek véleményezésében. Ennek során az Igazságügyi Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, a Földművelésügyi- és Vidékfejlesztési Minisztérium, a Magyar Nemzeti Bank, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete szakértőivel folytattunk egyeztetéseket. Többek között az alábbi, jelentősebb témakörökben fejtettük ki véleményünket:

1. A hitelintézeti törvény módosítása

Az Igazságügyi Minisztérium felkérésére 2005. első félévében folytattuk a központi hitelinformációs rendszer törvényi módosításának részletes kidolgozását. Az egyeztetések eredményeként számos koncepcionális kérdést sikerült tisztázni:

- a pénzpiac biztonságát ugyan segítené, de a rendszer ne tartson nyilván ún. „bankközi”, a rendszerbe adatot szolgáltató pénzügyi intézményeknek nyújtott hiteleket,
- szükséges a hitelezőket tudatosan, károkozási szándékkal megtévesztő ügyfelek nyilvántartása (a joggyakorlatban pl. a mobilszolgáltatók esetében erre már van törvényileg szabályozott precedens),
- a bankok - a többletinformáció biztosítása érdekében - ragaszkodnak az ügyfélről szóló negatív adatok maximális, 5 évig tartó nyilvántartásához, nem támogatják az IM differenciált nyilvántartási időre vonatkozó javaslatát,
- a bankok nem igényelték a BAR-t kezelő szervezet ügyfél-minősítési szolgáltatását,
- a nyilvántartás igazságosságát fokozza, ha a BAR-ral kapcsolatos követelések eladása nem befolyásolja az érintett ügyfél megítélését, vagyis a hitelt megvásárló köteles a hitelt eladó BAR-beli feladatait átvenni.

A tervezetről kormányzati szinten is történt egyeztetés, s a résztvevők (Igazságügyi Minisztérium, PSZÁF, adatvédelmi biztos) lényegében támogatták a bankszövetségi előterjesztést. Ezt követően a Pénzügyminisztérium vette át a törvénytervezet kidolgozását.

A Hpt. módosításának tervezete az Országos Betétbiztosítási Alapra és a központi hitelinformációs rendszerre vonatkozó módosított szabályokat tartalmazta. A PM egyeztetésre megküldött tervezete több kérdésben koncepcionálisan eltért a korábbi bankszövetségi javaslatától. Kifogásoltuk, hogy a tervezet átgondolatlanul és kockázatos módon kívánja a központi hitelinformációs rendszer működtetését liberalizálni. Ezzel kapcsolatban részletesen ismertettük a hitelinformációs rendszer nemzetközi modelljeit, tapasztalatait és az anyag teljes átdolgozását javasoltuk. Ezen túlmenően számos szövegszerű javaslatot tettünk a törvényjavaslat szövegének pontosítására és az adattartalmat szabályozó mellékletre vonatkozóan.

Az egyeztető értekezleteket követően a tervezet átdolgozásra került, amelynek keretében észrevételeink többségét elfogadták. A benyújtott törvényjavaslathoz - néhány továbbra is pontosításra szoruló kérdésben - képviselői módosító indítvány, illetve bizottsági módosító indítvány benyújtását szorgalmaztuk.

Több mint egy éves előkészítést követően december végén az Országgyűlés elfogadta az adónyilvántartó rendszer szabályait nagymértékben megváltoztató Hpt. módosítást. A

jóváhagyott törvény lényegében megfelel az előkészítésében résztvettek várakozásainak, mivel érdemben javította a rendszerben nyilvántartottak ügyfélvédelmi státuszát, a rendszerbe bevihető - és így kinyerhető – többletinformációk révén pedig a bankok árnyaltabbá, megalapozottabbá tehetik ügyfélminőségüket.

Az év végén önálló képviselői indítványként sor került a Hpt. szavatoló tőke szabályainak a módosítására. A módosítás az alapvető tőkeelemek közé bevezette és definiálta az alapvető kölcsöntőke, illetve a járulékos tőkeelemek közé a járulékos kölcsöntőke fogalmát. Az új előírás szerint a szavatoló tőke számítás során figyelembe vehető alapvető kölcsöntőke összege nem haladhatja meg az alapvető tőkeelemek összegének 15%-át. A módosítást a Magyarországon bejegyzett bankok térségbeli terjeszkedésének az elősegítésével, az azonos versenyfeltételek biztosításának az igényével indokolták. Az új törvényi rendelkezések hatályba léptetésével kapcsolatos feladatok áttekintésére 2006 elején konzultációt szerveztünk a banki szakértők részére a PM, a PSZÁF és a BISZ Rt. részvételével.

2. A tőkepiaci törvény módosítása

2005-ben kétszer is módosult a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.) – mindkét módosítást döntően jogharmonizációs kötelezettség teljesítése tette szükségessé:

Az első, 2005. július 1-jén hatályba lépő módosítást egyrészt az Európai Unió bennfentes kereskedelemre és piacbefolyásolásra, illetve a tájékoztatóra vonatkozó új szabályozása tette szükségessé. Változott – bővült - a bennfentes kereskedelem, a bennfentes személy valamint a piacbefolyásolás definíciója, és fontos újdonság az is, hogy a bennfentes információhoz hozzáférő személyekről nyilvántartást kell vezetni, amit kérésre a PSZÁF rendelkezésére kell bocsátani.

Az egységes piac megteremtése érdekében változtak az értékpapírok nyilvános kibocsátásakor vagy piaci bevezetésekor közzeendő tájékoztatóról szóló szabályok is. Lehetővé vált egy új formátumú tájékoztató alkalmazása kibocsátási programok vagy jelzálogkötvények esetén, továbbá létrejött egy új regisztrációs okmány rendszer. A tájékoztatók közzétételében nagyobb hangsúlyt kapnak az elektronikus hírközlési lehetőségek. További könnyítés az a lehetőség, hogy a tájékoztatóba hivatkozás útján is beépíthetők az olyan információkat tartalmazó dokumentumok, melyeket az illetékes hatósághoz már korábban benyújtottak.

A szabályozott piacon bejegyzett értékpapírok kibocsátóit folyamatos közzétételi kötelezettség terheli, de nem kötelező számukra a naprakész információk rendszeres nyilvánosságra hozatala. Határokon átnyúló kibocsátás esetén a fogadó vagy a székhely szerinti tagállam csak annak előírására jogosult, hogy a tájékoztató összefoglalóját a hivatalos nyelven készítsék el, amennyiben a tájékoztató a nemzetközi pénzügyi szférában elfogadott nyelven készült.

Eltörölték a befektetési hitel mértékére és futamidejére vonatkozó korlátozásokat, és lehetővé vált hogy a portfóliókezelés keretében a befektetők pénze befektetési eszközökön kívül tőzsdai termékekbe is befektethető legyen.

A második, 2006-ban hatályba lépő módosítást az Európai Uniónak a nyilvános vételi ajánlatra vonatkozó szabályozása, továbbá a kockázati tőkére, az elszámolóházi és a központi értéktári tevékenységre vonatkozó szabályozás felülvizsgálata tette szükségessé.

Megváltozott a nyilvános vételi ajánlat szempontjából jóváhagyási, ellenőrzési jogosultsággal rendelkező, az adott nyilvános vételi ajánlat során eljáró felügyelet meghatározásának módja, valamint a bejelentési és közzétételi kötelezettségek. Az egyik fontos változás, hogy a kizorításra már a 90%-os mértéket elérő befolyás esetén is sor kerülhet (korábban erre csak 90%-ot meghaladó tulajdoni hányaddal kerülhetett sor). Kizorításra a befolyásszerző által tett vételi ajánlatot, illetve nyilvános vételi ajánlatot követő három hónapon belül kerülhet sor, ha az időközben elért befolyás mértéke a kilencven százalékot meghaladja. Az ajánlati ár meghatározásának szabályai is finomodtak. Változott a nyilvános vételi ajánlat elfogadására nyitva álló idő: ez 30 és 65 nap közötti lehet. Ezen időszakban korlátozásra kerül a céltársaság ügyvezető szervének hatásköre, pl. a vételi ajánlat megzavarására alkalmas védekezési intézkedéseinek érvényességét a jogszabály előzetes közgyűlési felhatalmazáshoz köti.

Megjelentek a szabályozásban a 75 százalékot meghaladó befolyás felett érvényesülő ún. áttörési szabályok, melyek értelmében a részvények adásvételére vonatkozó korlátozások, a többlet szavazati jogok nem gyakorolhatók, illetve ezzel párhuzamosan megnyílik az eladási jog gyakorlásának lehetősége a céltársaság részvényesei számára.

A kockázati tőketársaságokról, valamint a kockázati tőkealapokról szóló 1998. évi XXXIV. Törvényt hatályon kívül helyezték, a rájuk vonatkozó szabályozást a Tpt-be iktatták. A formai változáson túl fontos módosulás, hogy a korábbi szabályozással ellentétben a tőkét nem kell az alap létrehozatalakor teljes összegben befizetni — erre a befektetőknek legfeljebb hat évük lesz, amelyen belül a kínálkozó kockázati tőkebefektetések határozzák meg a befizetés ütemét. A kockázati tőkealap csak zártkörűen hozható létre, így a kezelési szabályzat rendelkezéseinek meghatározása révén a befektetők kellő befolyást tudnak gyakorolni az alap működtetésére és a kockázati tőke-alapkezelő tevékenységére.

Mivel az Európai Központi Bank jelezte Magyarországnak, hogy a központi értéktári és elszámolóházi tevékenységet egy személyben ellátó KELER Rt.-ben koncentrálnak a kockázatok stabilitási szempontból veszélyeket hordoznak magukban, szükségessé vált e két funkció szétválasztása, amire szintén a Tpt. módosítása adott alkalmat.

A Tpt-n is átvezették a központi hitelinformációs rendszernek a Hpt-ben megvalósított módosítását.

3. A pénzügyi konglomerátum szintű tőkemegfelelés

Magyarországon 2004-ben került átvételre a pénzügyi konglomerátum kiegészítő felügyeletéről szóló 2002/87/EK irányelv. Ehhez kapcsolódóan elkészült a konglomerátum szintű tőkemegfelelés számításáról szóló PM rendelet tervezet. A bankok szakértői a rendelettervezet kiadását megelőzően kifejtették észrevételeiket és a rendelettervezet hivatalos közzétételét megelőzően további, alapvetően az Európai Unió jogharmonizációt szolgáló javaslatokat tettek.

A konglomerátumokra vonatkozó tőkemegfelelési szabályzat mellett sor került a tőkemegfelelési mutató számításáról szóló 13/2001. (III. 9.) PM rendelet korrekciójára is.

4. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló törvény módosítása

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló törvény módosításának újabb változatával kapcsolatos véleményünkben - egyebek mellett - kifejtettük, hogy aránytalanságot tapasztalunk

a Felügyelet és az ügyfelek tervezet szerinti jogai között, ami a Felügyelet rendelkezésére álló határidők indokolatlan hosszúságában, illetve az ügyfelek rendelkezésére álló határidők rövidegében is megnyilvánul.

Kezdeményeztük, hogy amennyiben a Felügyelet közzétette egy határozatát, úgy később az e határozat elleni jogorvoslati kérelem benyújtásának tényét, majd a jogorvoslati eljárás eredményét is ugyanilyen módon tegye közzé.

A PSZÁF-fal egyetértésben indítványoztuk a befektetési szolgáltatási tevékenységet folytató gazdálkodó szervezet üzletszabályzatának kötelező tartalmi elemeiről szóló 205/1996. számú Kormányrendelet olyan irányú módosítását, hogy a szakmai érdekképviselői szervezetek által elfogadott sztenderdek esetében a PSZÁF eltekinthessen az egyedi engedélyezési eljárástól és azokat keretegyezményként jóváhagyhassa.

Üdvözlöttük a felügyeleti díjak egységes kezelésére irányuló szándékot, és ennek kapcsán ismételten javasoltuk a letétkezelési tevékenység utáni díjfizetési kötelezettség egyértelművé tételét.

5. Felügyeleti díj számítása

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a felügyeleti díjszámítás egységes alkalmazása érdekében körlevelet adott ki a letétkezelés után fizetendő felügyeleti díjról. Ehhez kapcsolódóan javasoltuk, hogy a PSZÁF a kereskedési célú szállítási repo ügyletek miatti kettős felügyeleti díjfizetési problémát is orvosolja, mert sem a „Tájékoztató a felügyelt intézmények és személyek felügyeleti díjszámításához” című kiadvány, sem a 2005. évi felügyeleti adatszolgáltatással foglalkozó rendelet nem adott megoldást a kettős díjfizetés elkerülésére. A PSZÁF időközben konzultációt kezdeményezett a felügyeleti bevételekre vonatkozó szabályozás újragondolásáról, ennek kapcsán módunk nyílt befolyásolni a jogalkotókat egy következetesebb díjfizetési rendszer kialakítása érdekében.

6. Adótörvények és a bürokrácia csökkentését célzó kormányprogram

A Bankszövetség az adótörvényeket érintően több alkalommal kezdeményezte a hatályos jogszabályok módosítását, pontosítását. Az „akadálymentesítés” címén meghirdetett módosító törvénytervezeten kívül a bürokrácia csökkentését meghirdető kormányprogramhoz is több javaslatot megfogalmaztunk. Észrevételeink, javaslataink az alábbi témaköröket érintették:

6.1 A hitelminősítési díj ÁFA besorolása

A Bankszövetség a tárgyi adómentes pénzügyi szolgáltatáshoz, hitelezéshez szorosan kapcsolódó hitelminősítési tevékenység ÁFA körbe történő besorolását régóta vitatta és annak módosítását hosszú évek óta szorgalmazta. Az ellentmondásos jogszabályok miatt a Magyar Bankszövetség a Pénzügyminisztériumnál több alkalommal kezdeményezte az ÁFA besorolás egyértelművé tételét és indítványozta a hitelminősítésre irányuló szolgáltatás tárgyi adómentes körbe sorolását. A bankok a hitelminősítést a pénzügyi szolgáltatással szoros kapcsolatban álló tevékenységként, s sohasem önálló üzleti szolgáltatásként végzik. A hitelintézeti tevékenységet szabályozó törvény is egyértelműen rendelkezik arról, hogy a hitelminősítés a hitel és pénzkölcsön nyújtásra irányuló pénzügyi szolgáltatás része, s így szakmailag indokolt, hogy a hitelminősítési tevékenység a tárgyi adómentes pénzügyi tevékenységi körbe tartozzon.

A hosszantartó és kitartó szakmai lobbytevékenység végül eredményesen zárult. A bankszakma megelégedésére az APEH a 2005. decemberi Tájékoztatójában egyértelműen állást foglalt abban, hogy amennyiben az adóalany a hitelképesség-vizsgálat mellett a hitel és pénzkölcsön nyújtását is végzi, a hitelképesség-vizsgálat nem önálló szolgáltatás, hanem a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység része, azaz tárgyi adómentes szolgáltatásnak minősül.

6.2 A banki különadóhoz kapcsolódó bírság enyhítésének kezdeményezése

A 2005 évtől bevezetett, a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások különadójáról szóló törvény eljárási rendje előírja, hogy az érintett intézményeknek az adóév utolsó hónapjának 20. napjára 100%-os adófeltöltést kell teljesíteni, és amennyiben az adófizetés, illetve adóelőleg fizetés ettől elmarad, akkor az adóalany 20%-ig terjedő mulasztási bírsággal sújtható. (A 2004. évi CII. törvény 5§ (4) bekezdése szerint). A feltöltési határidő megegyezik a társasági adónál előírt dátummal, de a feltöltés 100%-os mértéke eltér a szokásostól. Az évi zárlatot megelőző teljes feltöltéshez számos, még nem ismert információval kell kalkulálni. Az eredményalakulást jelentősen befolyásoló tényezők közül a kamatlábváltozások és a devizaárfolyam várható alakulása, a minősített portfólió értékvesztés és céltartalék igénye, a valós értékelést alkalmazóknál a piaci folyamatok várható elmozdulása csak becsléssel számítható, pontosabban csak valószínűsíthető, s így vagy a szükségesnél több, vagy kevesebb feltöltést lehet teljesíteni. A Bankszövetség tájékoztatta a Pénzügyminisztert a bizonytalan és változékony összetevőkről és kérte, hogy az adóhivatal a mulasztási bírság kiszabásakor mérlegelje a végleges adóösszeget befolyásoló tényezőket, s kisebb eltérések esetén tekintsen el a bírság kiszabásától. A Pénzügyminiszter válaszelevelében arról értesítette tagbankjainkat, hogy felkérte az APEH-et a feltöltési közelezettség **méltányos** elbírálására, azaz - figyelemmel a befizetések jelentős nagyságrendjére – az APEH nem fog mulasztási bírságot kivetni.

A különadóval kapcsolatban megemlítendő, hogy beigazolódott az a szövetségi kezdeményezés, amelynek eredményeként a bankok az adó alapját megválaszthatják: a nettó kamatbevétel és az adózás előtti eredmény jelent alternatívát.

6.3 Európai Unió adatszolgáltatási kötelezettség a külföldi magánszemélyek Magyarországon szerzett kamatjövedelmeiről

Az adózás rendjéről szóló törvény szerint 2005. július 1.-től tagbankjainknak adatot kell gyűjteni a nem hazai illetőségű magánszemélyeknek kifizetett kamatjövedelmekről. A hazai jogszabály értelmezése számos kérdést felvetett, ezért a Bankszövetség konzultációra hívta a kamatjövedelmek adatszolgáltatásában érintett hivatalos szervek szakértőit és a banki szakembereket.

A megbeszélésen a hivatalos szervekkel tudattuk, hogy a magyar bankok időben és pontosan szeretnék teljesíteni az európai előírásokon alapuló törvényi követelményeket, de ehhez elengedhetetlen számos, a gyakorlati megvalósítás során felmerült kérdés hivatalos megválaszolása. Közös érdekünk, s nemcsak a bankok számára lényeges szempont, hogy Magyarországon ügyfélbarát eljárást alkalmazzunk, az előírások nem megfelelő értelmezése és a túlságosan szigorú eljárások miatt ne kezdődjön el a megtakarítások kiáramlása, s a nemzetközi piacokon a magyar eljárás jó visszhangot kapjon. Fontos szempont az is, hogy a hazai bankok között emiatt ne alakuljon ki versenyhelyzet. Egyértelmű előírásokra, végrehajtási utasításra van szükség, amely a hatóságok és a bankok számára azonosan értelmezhető, mert a jogvita és az adóbírság kiszabása csak így kerülhető el. Nem

elhanyagolható szempont, hogy a 2007. jan. 1-től bevezetendő kamatadó miatt is fontos lenne harmonizálni a szabályokat, elvárásokat.

A megbeszélést követően szakértői munkacsoport alakult és folyamatos szakmai egyeztetések eredményeként január elején kiadásra került a törvény megvalósítását segítő végrehajtási útmutató.

Természetesen a folyamat nem tekinthető lezártnak, mert az adatszolgáltatást alapvetően meghatározó Európai rendelet sem kellően részletes, a szövegezésben vélhetően további pontosításokra lesz szükség. Az adatszolgáltatásra vonatkozóan nincs még tapasztalat, Európa más országában is 2005 második félévében indult a folyamat.

6.4 A 2007. évi kamatadóval kapcsolatos indítvány

A 2006. évre vonatkozó adótörvények módosításakor a kormányzat előterjesztette a 2007-től bevezetésre tervezett kamatadóval kapcsolatos jogszabályt. A Bankszövetség a kamatadó bevezetését nem kifogásolta, de a törvénytervezetben szereplő előírásokkal kapcsolatban a Pénzügyminisztériumnál módosítást kezdeményezett. Javaslatunkban szerepelt a lakástakarék-betétek kamatának adómentessége, néhány szövegpontosító észrevétel, továbbá, tekintettel a banki termékek és rendszerek összetettségére, külön végrehajtási rendelet megalkotását javasoltuk a technikai kivitelezés részleteire. A Pénzügyminisztérium a szakértők bevonásával kidolgozott javaslatunkat támogatóan fogadta, s a bankszakma lehetőséget kapott a végrehajtási rendelet szövegének megalkotására. 2006 elejére szakmai munkacsoportos egyeztetések eredményeként kialakultak a főbb, technikai módon is kezelhetőnek tűnő szempontok, és a rendeletszöveg javaslatot 2006 elején átadtuk a Pénzügyminisztériumnak. A rendelet véglegesítése márciusban várható.

6.5 Észrevételek, javaslatok a 2006. évi adótörvény változásokkal kapcsolatban

A Magyar Bankszövetség a 2006. évi adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények észrevételezése során jelezte, hogy támogatja a kormányzati adópolitikában kiemelten kezelt, az arányosság és igazságosság elvét következetesebben érvényesítő, a méltányosabb közteljesítés megteremtését és az átláthatóbb adóztatást elősegítő célokat.

Ismételten hangsúlyoztuk, hogy a helyi iparüzési adó alapjának meghatározása a 2004. év végi módosítás után sem megfelelő, és a Bankszövetség reméli, hogy a helyi iparüzési adót kiváltó új adó alapja már nem bevétel alapon kerül meghatározásra, hanem a vállalkozások által jobban tervezhető, igazságosabb, s a jövedelmezőséget tükröző alapon.

Indítványoztuk, hogy a nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírok - a 2005 előtti szabályozásnak megfelelően - illetékmentesek maradjanak.

Szövetségi kezdeményezésre sikerült megváltoztatni a már elfogadott 2006. évi adótörvényben lévő alultőkésítési szabályt. Az elfogadott törvényszöveg szerint ugyanis a bankoknál jelentős és indokolatlan adóterhet okozott volna az összes kamatozó forrás alultőkésítési szabály alá történő bevonása. Szakmai egyeztetés eredményeként megszületett egy, a bankszektor számára elfogadható és kezelhető módosító javaslat, amely szerint a hitelintézeti és pénzügyi szolgáltatások vonatkozásában, a mérlegben szereplő kamatozó kötelezettségek, kivételt jelentenek az alultőkésítési szabályban.

Tagbankjaink szakértői tartalmi és technikai problémákat jeleztek a 2006. évi új adóbevallási és adatszolgáltatási előírásokkal kapcsolatban, s ezért kezdeményeztük az adatszolgáltatási előírások felülvizsgálatát, és javaslatot tettünk azok módosítására, különös tekintettel az értékpapír kereskedői és befektetési szolgáltatási tevékenységet végzők adatszolgáltatási kötelezettségére. Indítványunkat azért is fontosnak tartottuk, mert a 2006-tól hatályba lépő törvénymódosításhoz kapcsolódó kormányhatározat szerint kiemelt cél az adminisztrációs terhek mérséklése. Kértük a külföldi illetőségű magánszemélyeknél az adóazonosító jel beszerzésének eltörlését, abban az esetben, ha a magánszemélynek a kettős adóztatást elkerülő egyezmények alapján Magyarországon nem adóztatható jövedelme keletkezik (a forrásország a jövedelemből nem vonhat le adót), továbbá, a magánszemélyekre vonatkozó havi adatszolgáltatásoknál az összevont és különadózó jövedelmek elkülönült kezelését a technikailag nehezen összevonható adatigények miatt. Megkeresésünkre a Pénzügyminisztérium arról értesített, hogy külföldiek esetében, amennyiben nem keletkezik Magyarországon adóztatható jövedelem, eltekint az adóazonosító jel beszerzésétől. Az összevont és különadózó jövedelmek kapcsán felvetett probléma széles szakmai kört érint, s a Pénzügyminisztérium szakemberei az adatszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatban vizsgálatot folytatnak.

6.6 A bürokrácia csökkentését célzó kormányprogramhoz kapcsolódó javaslatok

A Bankszövetség jelezte a Pénzügyminisztérium felé, hogy a bonyolult, folyamatosan változó jogszabályi keretek miatt az állami kamattámogatások előírásait nagyon nehéz követni és kezelni. A támogatásokhoz nincsenek egységes dokumentum csomagok, sok a manuális munka, a jogszabályok nem tartalmazzak határidőket a támogatások folyósítására. Szükség lenne a lebonyolításban résztvevő szerveknél (GM, PM, MVF, MFB, APEH) a bankokkal kapcsolatot tartó, kijelölt szakértőkre.

A környezetvédelmi termékdíjnak bonyolult az adminisztrációs előírása, az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében több javaslatot tettünk.

Jelentős adminisztrációs többletterhet jelent a természetbeni juttatások SZJA törvény szerinti dokumentálási követelménye. Javasoltuk az egyszerűsített adózás visszaállítását.

A helyi adóknál nincs egységes formanyomtatvány, minden önkormányzat más adóbevallást követel meg és a nyomtatványok csak írógéppel tölthetők ki. Az adóalap számítása és a megosztás bonyolult, nagy fiókhálózatnál ez jelentős időigénnyel jár. Javasoltuk, hogy az arányosításhoz csak a megosztást kelljen megadni, és ne kelljen külön-külön bevallást készíteni.

A Bankszövetség indítványozta a hitelintézeteket érintő rendszeres PSZÁF-MNB adatszolgáltatások hatékonyabb összehangolását, így pl. az adatszolgáltatási igények racionalizálását, a redundáns információáramlás kiszűrését.

7. A gazdasági társaságokról szóló törvény, cégtörvény

Az Igazságügyi Minisztérium egyeztetette a gazdasági társaságokról szóló törvény és a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló új törvény tervezetét. A Bankszövetség korábban a két új törvény koncepciójának kidolgozásához is számos javaslatot tett. A két törvény normaszövegéhez a banki javaslatok alapján számos pontosító

észrevételt tettünk. Javasoltuk a hitelezők biztosíték-követelésre vonatkozó jogának részletesebb szabályozását az elismert vállalatcsoportra és az átalakulásra vonatkozó szabályok között. Több helyen javasoltuk a társasági törvény szabályainak összehangolását a felszámolási és végelszámolási eljárás szabályaival.

Felvetettük a részvénytársaság elnevezésének módosított szabályaival kapcsolatos aggályainkat. A Gt. 229.§-ával kapcsolatban javaslatot tettünk - az EU 2. számú társasági-jogi irányelvvel összhangban - arra, hogy a bankok és más pénzügyintézetek által rendes üzletmenetük során megkötött ügyletek képezzenek kivételt az alól a rendelkezés alól, amely megtiltja az általuk kibocsátott részvények megszerzéséhez történő kölcsönnyújtást.

Javasoltuk az új Gt-ben a cégjegyzési és a pénzforgalmi számla feletti rendelkezési jogosultság kettéválasztását és a pénzforgalmi számla feletti rendelkezés tekintetében az egyszemélyes rendelkezési jog megadását. Észrevételt tettünk a dematerializált részvény nyomdai úton előállított részvénné történő visszaalakításával, és a részvénytársaságok jogutód nélküli megszűnésénél a részvények bevonásával kapcsolatban. A társasági törvény egyeztetését követően a zárkörű és nyilvános részvénytársaság elnevezésével kapcsolatban külön levélben kerestük meg a Miniszterelnöki Hivatalt, azt kezdeményeztük, hogy ne kelljen mindkét társasági formánál megjelölni az elnevezésben a zártkörű vagy nyilvános működést. A módosítási igény elől sajnos elzárkóztak, csak az EU társasági irányelvének módosítását követően lehet a kérdést újra felvenni.

8. A csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosítása, az új fizetéseképtelenségi törvény előkészítése

Az Országgyűlés 2005. december 19-i ülésén fogadta el a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvényt módosító 2006. évi VI. törvényt. Mint ismeretes, emellett napirenden van a csődtörvény átfogó módosítása, amelynek tervezetét a kormány döntése szerint 2006 őszén el kell készíteni. Néhány kérdésben azonban a csődtörvény - a gazdasági társaságokról szóló törvénnyel és a cégeljárásról szóló törvénnyel egyidejűleg - már most módosításra került. Az Országgyűlés a három törvényt együtt tárgyalta, mert a három törvény rendelkezései kölcsönösen összefüggnek. Így például a végelszámolási eljárásról szóló rendelkezések a csődtörvényből átkerülnek a cégeljárásról szóló törvénybe.

A törvényjavaslat parlamenti benyújtását megelőzően a Bankszövetség részt vett a tervezet egyeztetésében, ahhoz részletes javaslatokat tett, de még a parlamenti szakaszban is kezdeményeztük módosító indítványok benyújtását. A parlamenthez benyújtott törvényjavaslat kedvező hitelezővédelmi rendelkezéseivel kapcsolatban a szakmai érdekképviselők rendkívül aktív lobbitevékenységet fejtettek ki, így a Bankszövetség is folyamatosan részt vett az országgyűlési bizottsági vitákon, sajtóbeszélgetéseket szerveztünk és természetesen az időközbeni igazságügyi minisztériumi egyeztetéseken is részt vettünk. A Bankszövetség aktivitása is hozzájárult ahhoz, hogy későbbi hatályba lépéssel ugyan, de változatlan - a hitelezők szempontjából igen kedvező - tartalommal fogadta el a parlament a zálogjoggal kapcsolatos rendelkezéseket.

A törvény néhány olyan nagy jelentőségű módosítást tartalmaz, amely a bankok szempontjából különösen fontos. Ezek közül elsőként említhetjük a zálogjoggal összefüggő szabályok módosítását. A törvény eltörli azt a jelenleg hatályos rendelkezést, amely szerint a zálogjogosult külön kielégítésére vonatkozó rendelkezés csak akkor alkalmazható, ha a zálogjog a felszámolás kezdő időpontjánál egy évvel korábban keletkezett. Minden zálogjog,

amely a felszámolás kezdő időpontja előtt keletkezett, privilegizált kielégítést élvez. A módosítás eltörli a jelenlegi 50%-os kielégítési korlátot, és kimondja, hogy a felszámoló a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból kizárólag a zálogtárgy megőrzésének (ideértve állaga megóvásának), értékesítésének költségeit és a külön jogszabályban megállapított felszámolói díjat vonhatja le, és a fennmaradó összeget az értékesített zálogtárgyat terhelő zálogjoggal biztosított követelések kielégítésére köteles fordítani.

A zálogjogra vonatkozó 50%-os korlátot eltörölő rendelkezés 2007. január 1-jén lép majd hatályba, úgy, hogy rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult eljárásokban kell alkalmazni, azzal, hogy a 2007. július 1. napjáig megindult felszámolási eljárásokban a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból a zálogtárggyal kapcsolatosan felmerült környezeti károsodások és terhek rendezésének költségei is levonhatóak. A levonásra kerülő költségek és a felszámolói díj azonban együttesen nem haladhatják meg a vételár 50%-át. Amennyiben a vételár 50%-a nem fedezi a költségeket, azt elsősorban a zálogtárgy megőrzésének, állaga megóvásának, értékesítésének költségeire, valamint a felszámoló díjazására, másodsorban a környezeti károsodások és terhek rendezésének költségeire kell fordítani. A rendelkezés kiemelkedő jelentőséggel bír a Basel II. tőkeirektíva alkalmazása szempontjából is.

A módosítás szélesíti a – felszámolás alá került gazdálkodó szervezet vagyonának védelmében – az ideiglenes vagyongazdálkodó jogkörét, szigorítja a felszámoló és a felszámoló biztos kizárásával, összeférhetetlenségével kapcsolatos szabályokat és a felszámolóra vonatkozó képzettségi előírásokat, egyéb személyi feltételeket.

Szigorodnak az új rendelkezések szerint a felszámolás alá került szervezet vezetőinek felelősségére vonatkozó szabályok. A hitelező vagy a felszámoló kérheti a bíróságtól, annak megállapítását, hogy a gazdálkodó szervezet vezetői a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelező érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a társasági vagyon csökkent. Amennyiben a bíróság megállapítja a felszámolás alá került szervezet vezetőinek felelősségét, a hitelező a felszámolási eljárás jogerős lezárását követő 90 napon belül kérheti a bíróságtól azt, hogy a korábbi perben megállapított felelősség alapján kötelezze az adós volt vezetőjét követelésének kielégítésére.

A törvénymódosítás a felszámolás alá került gazdálkodó szervezetek tulajdonosainak felelősségét is szigorítja, és meg kívánja akadályozni a gazdasági társaságot kiürítő rosszhiszeműen eljáró tulajdonosok mentesülését a felelősség alól.

A törvénymódosítás a társasági törvénnyel és a cégeljárási törvénnyel együtt 2006. július 1.-jén lép hatályba, a zálogjoggal kapcsolatos már ismertetett rendelkezések kivételével.

A csődtörvény kisebb terjedelmű módosításán kívül a Bankszövetség- egy kisebb létszámú, work-out területen dolgozó közigazdász és jogász szakértőkből álló munkacsoporttal - folyamatosan részt vesz az új fizetéseképtelenségi törvényt előkészítő Kodifikációs Bizottságban is.

A Kormány 2005. augusztusában fogadta el a csődről szóló új törvény koncepcióját, amelyet az 1094/2005.(IX.19.) Kormányhatározat tartalmaz. Az átfogó koncepcióhoz is tettünk észrevételeket a dologi hitelbiztosítékkal rendelkezők helyzetének javítása, más hitelezővédelmi eszközök elismertetése, a tulajdonosi és tisztségviselői felelősség

érvényesítése, a vagyonkimentés megakadályozása témakörben. A koncepció elfogadását követően rendszeresen és igen aktívan részt veszünk a bizottsági üléseken.

9. A számviteli szabályokat érintő kezdeményezések

A bankok számviteli szakértői a 2006. évi, a hitelintézetek könyvvezetését meghatározó 250/2000 (XII.24.). Kormányrendelet módosítása során a Pénzügyminisztériumnál kezdeményezték a szállítós repo- és értékpapírügyletek hazai elszámolásának módosítását, mert a jelenleg hatályos hazai szabályozás eltér a nemzetközi számviteli sztenderdben (IFRS) előírtaktól.

A hazai bankoknak jelentős terhet jelent, hogy az IFRS-től eltérően kell elszámolniuk a szállítós repo- és értékpapírkölcsön ügyleteket, és emiatt a nemzetközi és hazai jelentések között folyamatosan korrigálni kell az adatokat. A jelenlegi elszámolási mód a hazai piaci aktivitást is visszafogja, s ismereteink szerint a hazai szabályozás nem csak a bankszektorban okoz problémát. A PSZÁF szakembereivel korábban folytatott megbeszélések során elhangzott, hogy fontos lenne, hogy a prudenciális riportok is IFRS bázison készüljenek. Nem elhanyagolható szempont, hogy az európai bankszakmai szervezetek (European Banking Federation-FBE; Committee of European Banking Supervisors-CEBS) szintén azt szorgalmazzák, hogy Európán belül egységes módszerek szerint készüljenek a banki jelentések, a különféle nemzeti előírások helyett egységes, IFRS alapú kimutatások készüljenek.

Szakértői vélemények szerint a magyar elszámolási követelmények bírálhatók abból a szempontból is, hogy jelentősen torzíthatják az eredmény kimutatást és az elszámolt eredményt. A szövetség és a banki szakemberek úgy gondolják, hogy az 5 vagy még több évvel korábban kialakított hazai szabályozás óta a piac sokat fejlődött, tapasztaltabbak a szakemberek és általánosnak mondható, erős érv, hogy az európai országok az IFRS felé haladnak. Indítványunk elfogadtatása érdekében személyes konzultációt kértünk a PM-től és szakmai támogatást az MNB-től, a PSZÁF-tól, és a Kamara Pénz- és Tőkepiaci Tagozatától is. Az MNB-től és a Könyvvizsgáló Kamara Pénz- és Tőkepiaci Tagozatától már megérkezett a támogató válasz, a PSZÁF ígérete szerint vizsgálatot folytat az európai gyakorlatról és ennek ismeretében nyilatkozik álláspontjáról. A Pénzügyminisztérium szakemberei – ígéretük szerint – 2006. februárt követően tudnak foglalkozni indítványunkkal, s nem zárkoznak el attól, hogy egy széleskörű, több szakmai területet és törvényi előírást érintő egyeztetést követően módosuljon a jelenlegi elszámolási szabály.

A 2006. évi számviteli jogszabályváltozások észrevételezése során jeleztük, hogy a törvényváltozás nem foglalkozik olyan témákkal, melyek a nemzetközi és a magyar számviteli törvény eltéréseinek kezelését szolgálnák: például nem lehetséges az értékesíthető értékpapírok negatív különbözetének bemutatása, valamint szükség lenne a díjak és jutalékok időszaki elhatárolásának pontosabb, részletesebb előírására.

10. Babakötvény

A törvény a fiatalok életkezdését kívánja segíteni azáltal, hogy 18 éves korukban rendelkezésükre bocsátja az addig állami- és magánforrásokból összegyűlt, kamatokkal növelt támogatásokat, megtakarításokat. Az állami pénzt a banki-, befektetési szolgáltatói számlákon lehet gyarapítani, részben kiegészítő megtakarításokkal, részben a pénz befektetésével.

Az egyeztetések alaphangját a pénzügyminiszter és a Bankszövetség elnökének megbeszélése adta, amelyen a tárca nevében ígéret született, hogy támogatják a számlák bankokhoz, befektetési szolgáltatókhoz helyezését, s a kincstár csak „biztonsági tartalékként” kezel ügyfélszámlákat. A Bankszövetség több fordulóban egyeztetett a PM és a MÁK illetékeseivel, aminek eredményeképpen működőképes konstrukció jött létre.

A tárgyalásokon sikerült elérni, hogy

- biztonságos értékpapír-formákba történhessen a befektetés,
- az ügyféllel előre lehessen tisztázni a számlájára érkező pénzek (állami támogatás, rokon befizetés, lekötetlen pénzek, egyéb adomány) befektetési módját (s ne a banknak kelljen dönteni ügyfele helyett),
- lehetővé vált, hogy magánszemélyen kívül más is befizethessen a fiatal számlájára (önkormányzat),

Számos kérdésben ugyanakkor nem tudtuk érvényesíteni a banki elképzeléseket:

- nem sikerült elérni, hogy ne csak évi 120 ezer forintig lehessen elfogadni befizetést a START számlára (a többletbefizetést a banknak vissza kell fizetni),
- az állami támogatásokhoz szükséges hatósági dokumentumokat – határozott kérésünk ellenére – a bankoknak kell begyűjteni, ellenőrizni, továbbítani,
- nem sikerült a bankok kívánságának megfelelő díjazást elérnünk.

Banki szempontból egy igen bonyolult, nagy adminisztrációs teherrel járó, mérsékelt díjazású termék jött létre, amely viszont – tekintettel arra, hogy 18 évig nem lehet kivenni – tartós forrást biztosít a szolgáltatóknak. A lakossági piacon aktív hitelintézetek többsége részt vesz a konstrukcióban.

11. MNB és PSZÁF adatszolgáltatások

A 2006. évi adatszolgáltatási követelmények meghatározása során mind a jegybank, mind pedig a Felügyelet konkrét lépéseket tett az adatszolgáltatási terhek csökkentése érdekében. A Bankszövetség a 2006. évi adatszolgáltatást érintő változtatásokkal kapcsolatban kiemelte, hogy a kedvező folyamatot tovább javítaná, ha a két intézmény a számukra fontos információigényt még jobban összehangolná. Megelégedéssel fogadtuk a bankok adatszolgáltatási terheinek csökkentését szolgáló folyamat eredményét, a redundás információk kiszűrését, a táblák csökkentését és a könnyebben érthető fogalmak érdekében tett szövegmódosításokat.

Az adatszolgáltatásból eredő terhek további mérséklése érdekében újabb tartalmi és gyakorlati javaslatokat tettünk. Többek között jeleztük a közös jelentések eltérő szerkezetéből adódó számítástechnikai problémákat; a szöveges jelentés nehezen megválaszolható szakmai kérdéseit; a túlzónak tartott formai, (oldalanként cégszerű aláírás) igényeket. Hangsúlyoztuk, hogy a régóta jól működő és több lényeges prudenciális limitet figyelő összehangolt rendszereknél a változtatásokat körültekintően kell végrehajtani, mert a táblák átszerkesztése, az adatmezők csökkentése nem minden esetben jelent könnyítést az adatszolgáltatók számára, s ezért néhány esetben javasoltuk a korábbiak visszaállítását. A felügyeleti hatóságok a bankszakmai észrevételek nagy részét beépítették a végleges rendeletszövegbe.

A Bankszövetségnél több nagyobb tagbank adatszolgáltatással foglalkozó vezető munkatársa kezdeményezte, hogy a szövetség tegyen lépéseket a jegybanki adatszolgáltatás minőségi javítása és a jegybankkal való konstruktív együttműködés érdekében.

A bankok az MNB által meghirdetett szankcionálási politika alapelveinek érvényesülését nem maradéktalanul látják viszont az éves értékelésekben: különösen a transzparencia és a normativitás elveit hiányolják. A banki szakemberek szeretnék, ha számukra is világossá válnának a minősítés során alkalmazott jegybanki módszerek. Felmerült az igénye annak is, hogy konkrétabb jegybanki útmutató készüljön; s a jegybank az adatok közti összefüggések ellenőrzésére adja ki ellenőrző programját a bankoknak.

Az adatszolgáltatás jó minőségének fenntartása, esetleges javítása a bankok számára is fontos feladat. Ennek érdekében a Bankszövetség a banki szakemberek észrevételeit eljuttatta a jegybank alelnökéhez és egyúttal felajánlotta a széleskörű gyakorlati tapasztalattal rendelkező banki szakemberek szakmai együttműködését.

Az MNB alelnöke válaszlevelében megköszönte az együttműködés felajánlását és jelezte, hogy a jegybanki minőségbiztosítási rendszer továbbfejlesztése során azt igénybe is kívánják venni. Az alelnöki levél arról is tájékoztatott, hogy bár az elmúlt években javult az adatszolgáltatói fegyelem, de a minőség további javítása érdekében további erőfeszítésekre van szükség mind az MNB, mind pedig az adatszolgáltatók részéről. Az MNB tervei szerint 2006-tól a jelentéseket új informatikai rendszeren keresztül fogadja majd be. Ígéret tett arra, hogy a banki szakemberek javaslatait megvizsgálja és beépíti a végleges programba, s a bankok részt vehetnek majd a program tesztelésében.

12. A banki azonnali beszédések ombudsmani bírálata

Az állampolgári jogok biztosának helyettese jelentést készített a lakossági bankszámlák elleni azonnali beszédéseknél tapasztalt alkotmányossági problémákról. A Bankszövetségnek is megküldött jelentés számos, a helyettes ombudsman által alapjogokat sértőnek ítélt jogi előírást, ill. gyakorlati lépést bírált:

A Jelentésről kiadott sajtóközlemény csak részben, de az ezen alapuló médiaközlések szinte kivétel nélkül a bankokat tették felelőssé a - véleményük szerint jogellenes - beszédési gyakorlatért.

A Bankszövetség sajtóközleményt jelentetett meg, amelyben visszautasította az alaptalan vádakot. Hangsúlyoztuk, hogy a bankok betartják a jogi előírásokat, s ezt maga a biztosi jelentés sem vonta kétségbe. Utaltunk rá, hogy a Jelentés nem a bankokat, hanem a bankok által végrehajtott jogszabályokat bírálja. Javasoltuk a kérdés helyettes ombudsmannal történő korrekt megvitatását.

A találkozó előtt egy bankszövetségi konzultáción kikértük tagbankjaink szakértőinek véleményét. A szakértők úgy foglaltak állást, hogy a kényes helyzet ellenére a bankok alapvető érdeke a hatékony végrehajtási gyakorlat, amelynek szerves eleme a bankszámlák elleni azonnali beszédés. Ezeket az érveket ismertettük azon a megbeszélésen is, amelyet a helyettes biztos szervezett az MNB, az IM és számos tagbank részvételével. A helyettes ombudsman elismerte, hogy számos kérdés más megvilágítást kapott. Több problémát ugyanakkor alkotmányossági szempontból továbbra is aggályosnak ítélt. Ezekre írásban a végrehajtási törvény felelősétől, az Igazságügyi Minisztériumtól kért választ.

A konzultációt követő sajtótájékoztatón mindegyik fél kifejtette álláspontját, amelyet a média korrekten ismertetett.

13. Ombudsmani ajánlás az államilag támogatott lakáshitelezéssel kapcsolatban

Az Állampolgári Jogok Biztosa véleménykérési célból küldte meg a Bankszövetségnek jelentését, amelyben a lakáshitelezés során biztosítandó állami támogatásokkal kapcsolatos ügyfélpanaszokkal foglalkozott, illetve fogalmazott meg jogszabály-módosítási ajánlásokat.

A jelentés élesen bírálta azt a gyakorlatot, hogy az állampolgár lényegében a bankok döntése alapján juthat állami támogatáshoz és vita esetén nincs állami fellebbviteli fórum. A tagbankokkal történt konzultáció alapján megküldött válaszukban kifejtettük, hogy a bankok több alkalommal nehezményezték, hogy számos bankidegen, hatósági feladatot (jogszabályban előírt feltételek ellenőrzése) kell a lakásfinanszírozás kapcsán ellátniuk. A bankok azt azonban elismerték, hogy az ügyfelek szempontjából a jelenlegi gyakorlat a kedvező, hiszen a különböző igazolásokkal nem kell még egy hivatalos fórumhoz fáradniuk. Azt is kiemeltük a levélben, hogy a hitelintézetek komoly apparátust tartanak fenn annak érdekében, hogy a különböző igazolásokat felelősen bírálják el. (Vitás esetekben egyébként állásfoglalást kérnek a jogalkotótól.)

Teljes mértékben egyetértettünk a biztos azon javaslatával, hogy az átmenetileg, technikai okból birtokolt (lényegében már eladott) lakás ne legyen akadálya az új lakás megszerzésének, illetve e vétel támogathatóságának. Egyetértettünk a biztos azon ajánlásával is, hogy a bankok kellő részletességgel ismertessék ügyfeleikkel az állami támogatás feltételeit, de megjegyeztük, hogy az államot képviselő félnek kellene gondoskodnia arról (esetleg a bankokkal kötött támogatás-lebonyolítási szerződésben), hogy milyen tartalommal jelenjen meg az ügyfél tájékoztató.

14. Az ingatlan nyilvántartási törvény és végrehajtási rendeleteinek módosítása

A Bankszövetség munkatársai részt vettek az ingatlan nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI törvény (Inyvtv.) és végrehajtási rendeletei módosításának egyeztetésében. A törvénymódosítási javaslat részben pontosító jellegű volt, részben pedig az Inyvtv. és a külön jogszabályok, így elsősorban a közigazgatási eljárási törvény (Ket) összhangjának megteremtését kívánta elérni. A módosítás megteremtette a hiteles tulajdoni lapok elektronikus okirat formájában történő kiadásának jogszabályi feltételét.

A 2005 elején hatályba lépett új rendelkezések alkalmazására való áttérés a földhivatalokban és a bankoknál sem volt zökkenőmentes.

Az ügyfelek, így a bankok szempontjából legfontosabb változások 3 kérdéshez kapcsolódnak:

- A kötelező jogi képviselőhöz, amely szűkebb keretek között megmaradt a kérelemre induló ingatlan -nyilvántartási eljárásokban
- A kérelem formanyomtatvány rendszeresítéséhez,
- Az igazgatási szolgáltatási díj bevezetéséhez.

Az ingatlanhoz kapcsolódó jog vagy tény keletkezését, módosulását, illetve megszűnését **jogszabályban meghatározott nyomtatványon benyújtott kérelemre kell** az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezni, amely az interneten is elérhető.

Az igazgatási szolgáltatási díjat az új rendelkezések szerint nem lehet illetékbélyeggel leróni. A díjfizetés kizárólag az illetékes földhivatalnál - a kérelem előterjesztésével egyidejűleg - a

pénztárba történő készpénzbefizetéssel vagy a megyei földhivatal előirányzat felhasználási keret számlája javára történő készpénz-átutalási megbízással (sárga csekk), illetve átutalási megbízással teljesíthető.

A tulajdonjog fenntartással történő eladás lehetősége mellett a szabályozás visszatért az 1972. évi 31.tvr. megoldásához és ismét lehetővé teszi, - a felek választása szerint - hogy az adásvételi szerződésben a felek abban állapodjanak meg, hogy az eladó a bejegyzési engedélyt egy későbbi időpontban adja meg.

A hatályba lépett új rendelkezések alkalmazásával kapcsolatban a Bankszövetség konzultációt szervezett a Minisztérium szakértőjével, konzultáltunk a Budapesti Ügyvédi Kamara vezetőivel és egyes végrehajtással összefüggő kérdésekben külön állásfoglalást kértünk az illetékes tárcától.

Egyszerre több tagbank is jelezte a Bankszövetségnek, hogy problémáik vannak a földhivatalok szolgáltatásaival. A jelzést adók egy része az elektronikus földhivatali szolgáltatások (TAKARNET) díjtételeinek radikális emelését kifogásolta, a bankok másik csoportja a klasszikus földhivatali szolgáltatással, a tulajdoni lapokkal kapcsolatban emelt kifogást, mivel a földhivatalok elfogadhatatlanul magas hibaszázalékkal dolgoznak. (Az egyik bank 12%-os hibaarányról számolt be.)

A kérdésben illetékes helyettes államtitkárnak írott levelünkben nehezményeztük, hogy a tárca anélkül adta ki a TAKARNET díjmelésről szóló rendeletét, hogy egyeztetett volna a szolgáltatás legjelentősebb igénybe vevőivel, a bankokkal, s tájékozattuk a bankok által kifogásolt földhivatali hibákról. A felvetett kérdésekre 2006 elején kaptunk részletes választ, amelyet megküldtünk a tagbankok részére.

15. A nyugdíj-előtakarékosság erősítését célzó, ún. 4. pillérre vonatkozó koncepció

A nyugdíj-előtakarékosság erősítését célzó, az ún. 4. pillérre vonatkozó, a Budapesti Értéktőzsde által kidolgozott koncepció céljával a Bankszövetség alapvetően egyetértett, a konstrukció 2006-tól elindult.

16. PM-javaslat a munkáltatói igazolások egységesítésére

A pénzügyminiszter felmérést végzett különböző vállalkozói érdekképviselőknél, hogy mi módon csökkenthetők a vállalkozások adminisztratív terhei. Az egyik érdekképviselő – MGYOSZ – nem az állam, hanem a bankszféra gyakorlatát bírálta, miszerint ésszerűtlen, hogy a hitelezéshez szükséges munkáltatói igazolások bankonként eltérőek és a hitelintézetek utólag még ellenőrzik is a munkáltatói igazolások valóságát. A sokféle dokumentum kitöltése és a postai, telefoni ellenőrző kérdések megválaszolása megterheli a vállalkozásokat. A Pénzügyminisztérium felkérte a Bankszövetséget, vizsgálja meg, egységesíthetőek-e a banki munkáltatói igazolás-kérések.

Számos érintett tagbankkal folytatott konzultáció alapján elutasítottuk a felvetést. A banki szakértők kiemelték, hogy a munkáltatói igazolás meghatározó szerepet játszik a hitelért forduló hitelképességének megítélésében és van olyan banki terület (áruhitelezés), ahol szinte az egyedüli forrás, amelynek alapján a hitelező - rövid idő alatt – felelős döntést hozhat. A PM-nek írott levélben hangsúlyoztuk, hogy a bankok autonóm módon dönthetik el, hogy milyen tényezők alapján ítélik ügyfeleiket hitelképesnek, vagyis egymástól eltérő adatokat kérhetnek

be ügyfeleiktől (illetve azok munkáltatóitól). Lényegében az is egy versenyelem, hogy melyik bank tud viszonylag kevesebb információból több következtetést levonni.

17. Európai Keretszerződés

A Bankszövetség a PSZÁF kérésének megfelelően koordinálta az Európai Bankföderáció által közzétett keretszerződésre épülő Európai Keretszerződést, valamint a Keretszerződés alapján kötött visszavásárlási ügyletek és értékpapír-kölcsönzési ügyletek esetén alkalmazandó szerződésminták alkalmazásának engedélyezését az ügyben érintett nyolc tagbank számára. A szerződésminták felkerültek a PSZÁF honlapjára. Időközben megbízást adtunk a szerződésminták aktualizálására.

III. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

1. Nemzetközi bankszabályozás

A 2005. év kétségtelenül legfontosabb szabályozási eseménye a kereskedési könyv felülvizsgálatát érintő megegyezés és a tőkekövetelmény direktíva elfogadása volt. Európai szinten mindemellett gőzerővel folyt az egységes bevezetés feltételeinek a kidolgozása, elsődlegesen a CEBS² keretein belül.

1.1 Tőkekövetelmény direktíva (CRD)

A Bazel II egyezmény 2004. júniusi elfogadását követően, azzal mintegy párhuzamosan az Európai Bizottság is közzétette az új tőkekövetelmény direktívára (formálisan két régebbi direktíva módosítására) vonatkozó javaslatát. Az új direktíva (Capital Requirements Directive) lényegében a Bazel II tőkeegyezmény európai leképezése, azzal a fontos különbséggel, hogy azt minden, az unió területén bejegyzett hitelintézetnek és befektetési vállalkozásnak alkalmaznia kell, függetlenül azok méretétől, tevékenységi határaitól. A Bizottság CRD-re vonatkozó javaslata az együttdöntési folyamatban a Tanács elé került, amely 2004. december végéig döntött az általa szükségesnek tartott, a tagállamok kompromisszumaként elfogadott módosításokról.

Az Európai Központi Bank jelentése a tőkekövetelmény direktíváról

Az Európai Központi Bank a Tanács felkérésére jelentést készített a tőkekövetelmény direktíváról, amely februárban jelent meg az unió hivatalos lapjában. A jelentésben az ECB leszögezte, hogy a direktíva - megfelelő bevezetése esetén - egy fejlettebb, kockázat érzékenyebb tőkekövetelmény előírása révén elősegíti az európai bankrendszer biztonságát és stabilitását. Az ECB véleménye kiemelt hangsúlyt helyezett az azonos versenyfeltételek biztosítására, így a nemzeti diszkréciók számának a csökkentésére, az egységes alkalmazásra és a szabályozás rugalmasságára. Az ECB részletesen foglalkozott a konszolidált felügyeletért felelős hatóság szerepével, hangsúlyozva, hogy a direktívában felvázolt felügyeleti modell növeli a hatékonyságot, csökkenti a költségeket, javítja a pénzügyi intézmény rendszer

²Committee of European Banking Supervisors (Európai Bankfelügyeleti Bizottság)

stabilitását. A központi bank egyetértett a direktíva bevezetésének az ütemezésével, s azokkal az átmeneti szabályokkal, amelyek behatárolják a hitelintézetek tőkekövetelményének a csökkenését az első három évben. Az ECB feltétlenül szükségesnek tartotta a direktíva hatásainak utólagos vizsgálatát (monitoringját), ideértve a strukturális, illetve a lehetséges prociklikus hatások elemzését.

A parlamenti felelős jelentés tervezete a tőkekövetelmény direktíváról (Radwan riport)

A CRD-ért felelős parlamenti képviselő (rapportőr), Alexander Radwan 2005. április elején tette közzé a direktívával kapcsolatos jelentés tervezetét. A több mint száz oldalas jelentés tervezet közel háromszáz módosítási javaslatot fűzött az Európai Bizottság által 2004. júliusában benyújtott direktíva tervezethez. A javaslatok egy része a Tanács által 2004. decemberében elfogadott módosítási, illetve korrekciós indítványok átvételét jelentette, de a rapportőr nagyszámú új kezdeményezést is tett, és sok helyütt nem csatlakozott a Tanács javaslatához.

A jelentés tervezet a direktíva bevezető részéhez (recitals) fűzött legfontosabb módosító javaslatai a saját tőkére vonatkozó irányelv átdolgozásának szükségességére; az adatvédelmi szabályok felülvizsgálatára; a külső minősítő intézmények szerepére; a banki gyakorlatban használt biztosítékok széleskörű elismerhetőségére; a biztosítások beszámíthatóságára, a CEBS felügyeleti gyakorlatok közeledésére vonatkozó évenkénti jelentésére, a Bizottság és a CEBS munkájának a parlamenti ellenőrzésére vonatkoztak. A cikkelyeket érintő legfontosabb módosítási javaslatok az egyedi megfelelés alól adható felmentés a tagországokon belüli kötelezővé tételére; az ún. „szóló konszolidáció” feltételeinek a módosítására; s a csoporton belüli kockázatok kedvező súlyozási lehetőségének a közös intézményvédelmi rendszerhez tartozó csoportokra való kiterjesztésére irányultak. A rapportőr indítványozta, hogy a különböző bizottsági szinteken hozott technikai kiigazítások, illetve bevezetési szabályok csak akkor váljanak hatályossá, ha ellenük az Európai Parlament, vagy a Tanács hat hónapon belül nem emel kifogást. Számos (KKV szektorra, retail portfólióra vonatkozó) módosítási javaslata azt kívánta elérni, hogy a bevezetés során a kis intézmények ne kerüljenek hátrányba nagyobb versenytársaikkal szemben.

Képviselői módosító indítványok

A parlamenti képviselőknek május közepéig volt lehetőségük további módosítási javaslatokat fűzni a direktíva tervezethez. A 2005. május 27.-én közzétett dokumentum szerint összességében 887 módosítási javaslatot nyújtottak be (ebből 288 szerepelt a Radwan-jelentésben is). A legfontosabb módosítási javaslatok a direktíva alkalmazási szintjére (egyedi, vagy csak konszolidált), a csoporton belüli nulla súlyozás alkalmazási feltételeire (főleg a takarékszövetkezeti integrációkat érintően), a konszolidált felügyelet meghatározóvá tételére, az anya- és a fogadó ország felügyeleteinek együttműködését szabályozó szöveg finomítására, a retail portfólió kiterjesztésére, a kis- és középvállalati szektor sztenderd módszer alatti kedvezőbb súlyozására, a faktoring követelések előnyösebb kezelésére, illetve a kockázat csökkentéssel kapcsolatos szabályok lazítására irányultak.

Az Elnökség, illetve a parlamenti felelős kompromisszumos javaslatai - Az ECON július 13.-i ülése

Júniusban az Európai Unió Bizottságának luxemburgi elnöksége - a képviselők módosító indítványait mérlegelve - elkészített egy, a tőkekövetelmény direktívára vonatkozó

kompromisszumos javaslatot. A javaslat mintegy 200 képviselői módosító indítvány elfogadását tartalmazta, míg több mint száz módosítás esetében kompromisszumos szöveget fogalmazott meg. A parlament gazdasági és monetáris bizottsága (ECON) július 13.-i ülésére a rapportőr újabb kompromisszumos javaslatokat dolgozott ki a képviselői módosítási indítványok, illetve az elnökség megegyezést célzó javaslatainak a figyelembe vételével. Az ECON ezeket a kompromisszumos javaslatokat, valamint a rapportőr szóban benyújtott – a Bizottsággal egyeztetett – módosításait kivétel nélkül elfogadta, megteremtve a direktíva tervezet első olvasatban történő elfogadásának az esélyét.

Az ECON által elfogadott kompromisszum felfüggesztette a komitológiára vonatkozó rendelkezéseket, lehetőséget adott az egyedi alkalmazás alóli felmentésre, s könnyített a retail portfólióba való besorolhatóság diverzifikáltságra vonatkozó feltételein. Az 1 M eurós küszöb alól kivették az ingatlan fedezett hiteleket, egyben megteremtették a retail portfólió IRB és sztenderd módszer szerinti kezelésének az összhangját. A csoporton belüli kockázatok 0 súlyozásának lehetőségét kiterjesztették az olyan – a 94/19/EC – direktívának megfelelő intézmény védelmi sémák résztvevőire is, amelyek kielégítik a számukra (új cikkelyben) megfogalmazott prudenciális feltételeket. Könnyítették a belső minősítésen alapuló módszer használatához szükséges (adatokra vonatkozó) minimum követelményeken, s lehetővé tették a kollektív befektetési vállalkozásokkal (CIU³) szembeni kockázatok alternatív kezelését. A vállalati és KKV hitelek esetében előírták a minősítések átfogó és írásban történő közlését, s nemzeti hatáskörben megengedték a default definíciójának 90-ről 180 napig tartó késedelemre való felemelését, stb.

A kereskedési könyv felülvizsgálata (Trading Book Review (TBR))⁴

A Bázeli Bizottság és ezzel párhuzamosan az Európai Bizottság április elején konzultációs dokumentumot tett közzé a kereskedési könyv módosításával kapcsolatban, melyekhez 2005. május 27.-ig várták a véleményeket. A módosítások az alábbi területekre vonatkoztak:

- ↪ A partnerekkel szembeni hitelkockázati kitétség (OTC származékos ügyletek, repó és fordított repó ügyletek, értékpapír kölcsönnyújtási és kölcsönvételi ügyletek, változó letét melletti hitelezés, hosszú elszámolási pozíciók) és a termékek közötti nettósítási megállapodások kezelése (négy eltérő bonyolultságú módszer!);
- ↪ A kettős nem teljesítés kezelése a kereskedési és a banki könyvi kockázati kitétségek esetében;
- ↪ A belső minősítésre épülő módszereknél a rövidlejáratú ügyleteket érintő lejárat kiigazítás;
- ↪ A érvényes kereskedési könyvi szabályozást illető módosító javaslatok, különös tekintettel a speciális kockázatok kezelésére;
- ↪ Az elszámolási kockázatot (nem teljesült tranzakciókat) érintő tőkekövetelmény módosítása.

A Bázeli Bizottság július 12-én elfogadta a kereskedési könyvre vonatkozó új szabályokat, s ezt követően nyilvánosságra hozták az Európai Bizottság megegyezésnek megfelelő szövegjavaslatát, s ezzel lehetővé vált, hogy az új tőkemegfelelési szabályozás tartalmazza a TBR eredményét.

³ Collective Investment Undertakings

⁴ A Bazel II alkalmazása a kereskedési tevékenységre és a kettős nem teljesítés kezelése (The Application of Basel II to Trading Activities and the Treatment of Double Default Effects)

A tőkekövetelmény direktíva első olvasatban való elfogadása

Szeptember elején a Tanács, a Bizottság és a Parlament képviselői hat újabb kompromisszumos szövegjavaslatban egyeztek meg a készülő direktívát illetően. Ezt követően az ECON szeptember 14.-én megszavazta a kereskedési könyvet érintő módosításokat, majd az Európai Parlament szeptember 28.-án egyhangúlag elfogadta Alexander Radwan előterjesztését az új bázeli egyezmény alapján módosított európai tőke direktíváról. A legnagyobb nehézség az új európai alkotmány el nem fogadásából származott, mivel annak hiányában a komitológiai eljárás sem lépett életbe. Az eredeti elképzelés szerint a direktíva a Lámfalussy-féle eljárás hatálya alá esett volna, így a technikai részleteket (Annex I-XII) szükség esetén a különböző szintű bizottságokban módosíthatták volna, a Parlament visszahívási (call back) jogának biztosítása mellett. A visszahívási jog hiányát egy úgynevezett "sunset" klauzula pótolja, amelyik kimondja: technikai módosításokra csak 2008. április 1.-ig kerülhet sor; addigra a Parlament, a Tanács és a Bizottság dönteni fog a továbbiakban követendő eljárásról.

Az ECOFIN október 11.-i ülésén tárgyalta a direktíva parlamenti módosításait. Október 18.-ára elkészült a direktíva egységes szerkezetbe foglalt szövege, amit az Európai Tanács is egyhangúlag elfogadott. A szövegtervezeten még az utolsó pillanatban is komoly változásokat hajtottak végre: egyrészt átvezették a kereskedési könyv - a Bázeli Bizottság és az IOSCO által készített - módosításait, másrészt több lobby még az utolsó pillanatokat is kihasználta néhány szövegmódosítás elérésére. Így a „takarékszövetkezeti lobby” - az ellentétes szándékokkal szemben - keresztülvitte, hogy az intézmény védelmi alapokhoz tartozó csoportok minden korábbi szövegjavaslatban szereplőnél lazább feltételeket teljesítve alkalmazhassák a csoporton belüli kockázatok 0 súlyozását.

Az új (formailag módosított) irányelvek bevezetése két lépcsőben történik: a direktíva 2006. január 1.-i kihirdetését követően annak implementálására a tagállamoknak 2006. december 31.-ig kivételesen csak 12 hónapjuk lesz; azt követően 2007. január 1.-jétől át lehet, 2008. január 1.-jétől pedig át kell térni az új direktíva szerinti működésre.

Az Európai Bizottság CRD bevezetésért felelős csoportjának (CRD Transposition Group) a létrehozása

A tagországok képviselői (szabályozó hatóságoként egy-egy fő) december 9.-én megalakították a tőkekövetelmény direktíva bevezetéséért felelős csoportot. A csoport feladata, hogy megvitassa és megválaszolja a direktívával kapcsolatban felmerülő értelmezési és technikai jellegű kérdéseket, s biztosítsa az irányelv konzisztens és következetes bevezetését. A munka terepe a Bizottság weboldala, ahol minden érdekelt fél kérdéseket és problémákat vethet fel a CRD bevezetésével kapcsolatban. Az interpretáció során ugyanakkor nem lesz mód a CRD-vel kapcsolatos viták újraélesztésére.

1.2 A nemzetközi tőkeegyezménnyel (Basel II) kapcsolatos USA-beli fejlemények

Az amerikai bankok által végrehajtott negyedik mennyiségi hatásvizsgálat (QIS4) eredményei a tőkeszükséglet nagy mértékű, a szabályozó hatóságok számára elfogadhatatlan csökkenéséről tanúskodtak. Az USA négy szabályozó hatósága⁵ április 29.-én közös közleményben jelentette be: pótlólagos időre van szükségük annak vizsgálatához, hogy az új szabályozás miért vezet az aggregált minimum tőkeszükséglet lényeges mérséklődéséhez. Így késik a tervezett

⁵ Federal Deposit Insurance Corporation, Federal Reserve, Office of the Comptroller of the Currency and Office of the Thrift Supervision (Lényegében a szövetségi betétbiztosítás, a jegybank, a kincstár és a takarékok felügyelete)

szabályozás (Notice of Proposed Rulemaking (NPR)) eredetileg június végére tervezett publikálása. A következő, szeptember 30.-i közös közlemény már azt tudatta, hogy a négy szabályozó hatóság módosította a Basel II egyezmény bevezetésével kapcsolatos korábbi ütemtervét. Továbbra is szándékukban áll az NPR - Basel II implementálását biztosító - megalkotása, de a QIS4 eredményei nyomán további prudenciális fékeket kívánnak beiktatni. A Basel II USA-beli bevezetését biztosító javaslat (NPR) várhatóan 2006 első negyedévében készül el.

A módosított bevezetési terv szerint a bankok először 2008. január 1.-től kezdhetik meg a régi és az új tőkekövetelmény párhuzamos alkalmazását. A hatóságok három éves átmeneti időszakot írnak elő: az új szabályok alapján számított tőkeszükséglet 2009-ben nem lehet kisebb a Basel I alapján számított 95%-ánál, 2010-ben a 90%-ánál, míg 2011-ben a 85%-ánál. Egy-egy intézmény „Basel II érettségéről” az illetékes felügyeleti hatóság határoz, s intézményenként ugyanaz dönt a korlátok 2011 utáni alkalmazásáról. A szabályozó hatóságok feltételezik, hogy a korlátok feloldásáig sor kerül az USA Basel II szabályainak a további felülvizsgálatára. A szabályozók a jelenlegi szabályozási kereteket (Prompt Corrective Action (azonnali kiigazítás) és a tőkeáttétel szabályozása is meg kívánják őrizni.

Az amerikai szabályozók október 20.-án tették közzé azon bankok kockázat alapú tőkeszabályozására vonatkozó javaslatukat (Bázel IA), amelyek nem tartoznak a Basel II hatálya alá. A javaslatról az NPR-rel megegyező időkeretben konzultálhat a szakma és az érintett közvélemény.

A Bázel II egyezmény USA-beli bevezetésének elhalasztása komoly következményekkel jár az Európában és az USA-ban egyaránt aktív nemzetközi bankok számára. Az Európai Bizottság egyeztetést folytat az amerikai szabályozókkal, hogy az átmeneti időszakban (amikor Európában már a CRD, de az USA-ban még a Bázel I lesz érvényben) az intézményekre milyen előírások vonatkoznak. Az USA-beli felügyeletek ugyanakkor az európai felügyeletekkel folytatandó kétoldalú tárgyalásokon kívánnak megoldásokat találni minden, a halasztás által érintett intézményre. Ez az eljárás azonban nem átlátható, és sértheti a versenysemlegesség elvét.

A bevezetési időpontok eltérésén túl a tőkeegyezmény egységes bevezetéséhez számos további részlet tisztázása szükséges: az alkalmazási köröket, a validációt, a működési kockázatot, az értékpapírosítást, a kereskedési könyvet és a biztosítékok kezelését illetően. A továbbiakban sok múlhat a számos ország által 2005 második felében végrehajtott QIS5 - még nem ismert - eredményeitől. Ha ez a korábbiaknál átfogóbb - a kereskedési könyvi szabályozás változásainak hatását is tükröző - mennyiségi hatásvizsgálat az USA-beli eredményekhez hasonlóan a tőkeszükséglet jelentős csökkenését mutatja, akkor a Bázel II egyezmény lényeges kiigazítása válhat szükségessé.

1.3 Európai Bankfelügyeleti Bizottság (CEBS)

A 2004. január elsejével megalakult CEBS 2005 során - kitűzött céljainak megfelelően - intenzív konzultációt folytatott a piaci szereplőkkel és más érintettekkel. Jelentős számú új konzultációs dokumentumot bocsátott ki, dolgozott át és véglegesített a beérkezett vélemények tükrében. Az elmúlt évben az alábbi dokumentumok⁶ kerültek nyilvánosságra:

⁶ A dokumentumok tartalmáról lásd a negyedéves jelentéseket

- Átdolgozott konzultációs anyag a felügyeleti felülvizsgálati folyamatról (Új CP3)
- Konzultációs anyag az új fizetőképességi mutatóra vonatkozó közös jelentési keretéről (CP4)⁷
- Konzultációs anyag a felügyelet nyilvánosságra hozatali kötelezettségének a kereteiről (CP5) (Véglegesítették)
- Konzultációs anyag a pénzügyi jelentésekről (CP6)⁸
- Konzultációs anyag a külső hitelminősítő intézmények (ECAIs)⁹ elismeréséről (CP7)
- Konzultációs anyag a CEBS szerepéről és feladatairól (CP8)
- Konzultációs anyag a jobb felügyeleti (home-host) együttműködés irányelveiről (CP9)
- Konzultációs anyag a kockázatkezelési és mérési rendszerek értékeléséről és elismeréséről (CP10)

A tőkekövetelmény direktíva egységes értelmezését és bevezetését elősegítő konzultációs dokumentumok elkészítésén és a konzultáción túl a CEBS másik fontos feladata az Európai Bizottságnak bankszabályozási ügyekben nyújtott tanácsadás. Így 2005. decemberében az Európai Bizottság felkérte a CEBS-et a nagykockázati szabályok áttekintésére. A probléma feltáró tanulmányt (a tagállamok nemzeti gyakorlatának a leltározását) 2006 március végére kell elkészíteni, míg a jelenlegi gyakorlatot - ideértve a kockázat csökkentési technikákat - felmérő iparági konzultáció eredményeit június végére várja az Európai Bizottság. A Bizottság másik felkérése a saját tőke elemeinek a felülvizsgálatához adandó technikai segítségre vonatkozik. A felkérés nyomán 2006. február 10.-ig a CEBS hat konkrét kérdésre várja a piaci szereplők válaszát.

A CEBS 2006. évi munkaprogramjában kiemelten kezeli az EU bizottsági felkérések teljesítését, a felügyeleti gyakorlatok konvergenciájának és a felügyeletek közötti együttműködésnek az előmozdítását, a konzultációs folyamatok során kialakult útmutatók és sztenderdek véglegesítését.

1.4 White Paper a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos politikáról (2005-2010)

Az Európai Bizottság a tavasszal a témában megjelentetett Green Paper-t követően közreadta a pénzügyi szolgáltatások 5 éves alakítására vonatkozó Fehér könyvet. A Bizottság a Pénzügyi Szolgáltatások Akció Tervének (FSAP 1999-2005) teljesítését követően középtávon (2005-2010) az elért eredmények megszilárdítását, konszolidálását kívánja elérni. A szabályozás javítása érdekében további

- transzparens konzultáció,
- hatásvizsgálatok és utólagos értékelések,
- a bevezetés egységesítése,
- az időbeni bevezetés kikényszerítése,
- a jogszabályalkotás egyszerűsítése és a szabályok közötti összhang megteremtése,
- a pénzügyi szolgáltatásokat igénybe vevők tájékoztatása,
- a vonatkozó szabályok más területekkel való összehangolása

szükséges(ek).

Kiemelt cél az unió megfelelő szabályozási és felügyeleti struktúrájának a kialakítása, ezen belül az anya- és a fogadó ország felügyeletei közötti felelősség- és feladat megosztás további tisztázása, a felügyeleti hatékonyság javítása. A Bizottság a szóban forgó időszakban folytatja

⁷ Common Reporting Framework (COREP)

⁸ Financial Reporting (FINREP)

⁹ External Credit Assessment Institutions

a szabályalkotást: így - egyebek között - fehér könyvet ad ki a jelzáloghitelezésről, beterjeszti a fogyasztási hitelekre vonatkozó direktívát és javaslatot tesz a fizetési szolgáltatások direktívára. Kidolgozza a biztosító társaságok fizetőképességi követelményére vonatkozó „Solvency II” irányelvet, intézkedéseket tesz a határon átnyúló egyesülések akadályainak az elhárítására, értékeli az elektronikus pénz direktíva működési tapasztalatait, dönt a betétbiztosítási sémákkal kapcsolatos lépés szükségességéről, s kezdeményezéseket tesz a befektetési alapokkal, a bankszámlákkal és hitelközvetítőkkal kapcsolatban.

1.5 Az Európai Bizottság konzultációja és jelentése a betétbiztosítási sémákról

Az Európai Bizottság 2005. július 14.-én konzultációs anyagot bocsátott ki a betétbiztosítási sémák direktíva (94/19/EC) esedékes felülvizsgálata kapcsán, melyre október 14.-ig várta a válaszokat. A felülvizsgálat alapvetően arra irányult, hogy a 20.000 eurós minimum betétbiztosítási határ megfelelő-e. Ugyanakkor a felügyeleti gyakorlatok konvergenciáját célzó törekvések felvetik azt a kérdést, hogy a betétbiztosítási gyakorlatok eltérő volta nem akadályozza-e a közelítést, nem zavarja-e az azonos versenyfeltételeket, az eltérő betétbiztosítási feltételek és költségek nem befolyásolják-e az intézmények székhelyének Európán belüli meghatározását.

A bizottsági anyag - korábbi vizsgálatokra támaszkodva - részletesen bemutatta a meglévő betétbiztosítási rendszereket, áttekintette a köztük lévő különbségeket, s konkrét konzultációs kérdéseket fogalmazott meg.

Az Európai Bizottság a júliusi konzultációs anyagot követően novemberben jelentést tett közzé a betétbiztosítási direktívában előírt minimum biztosítási szintről.¹⁰ Az anyag a jelenlegi helyzet alapos áttekintését tartalmazza, s a Bizottság ez év közepére ígéri, hogy elvi (policy) javaslatot tesz a direktíva esetleges módosítására. A direktíva felülvizsgálata során elsődlegesen azt kell megítélni, hogy a 20000 Euró biztosítási összeghatár továbbra is megfelelő-e. A jelentés leszögezi, hogy a betétekre és a betétek megoszlására vonatkozóan nagyon nehéz megbízható információt kapni, ezért nagyon fontos az adatminőség javítása. Megfelelő adatok hiányában nehezen eldönthető, hogy a biztosított betétek és a betétek aránya eleget tesz-e az EB által megfogalmazott kettős követelménynek: miszerint a betétek nagy hányada ne maradjon védelem nélkül, ugyanakkor a betétek védettségéből származó hitelezői könnyelműség (moral hazard) ne veszélyeztesse a pénzügyi stabilitást. Jelenleg tagállamonként igen nagyok a különbségek a biztosított betétek arányát illetően.

A jelentés megállapítja, hogy a direktíva eredeti céljai nem egészen teljesültek. A jövőt illetően három scenáriót vizsgáltak:

- a jelenlegi 20000 Euró határ teljes harmonizálása
- a garancia szint nemzeti inflációs trendekhez való hozzáigazítása
- a garancia szint az egy főre jutó nemzeti GDP szintjéhez való hozzáigazítása

A Bizottság előzetes következtetései szerint a 20000 Euró garancia szint teljes harmonizálása oda vezetne, hogy tovább növekedne a betétek tényleges védettsége közötti különbség. A direktíva szellemének inkább megfelelne a biztosítási szint egy főre jutó GDP-hez való hozzáigazítása. (Lehetséges megoldás egy adott sáv előírása a biztosított betét/betét arányra.) A

¹⁰ Report on the minimum guarantee level of Deposit Guarantee Schemes Directive 94/19/EC

jelentés ugyanakkor leszögezi, hogy a betétbiztosítás rendszerének változtatása során az egyéb felügyeleti intézkedésekkel való összefüggéseket is elemezni kell.

1.6 A Bázeli Bizottság új tőkeegyezményhez kapcsolódó dokumentumai

A Bázeli Bizottság 2005-ben a kereskedési könyv felülvizsgálatán túl számos fontos dokumentumot hozott nyilvánosságra, melyek többsége a tőkeegyezmény bevezetéséhez ad útmutatást. Az alább felsorolt dokumentumok elérhetők a Bizottság honlapján: www.bis.org

- Az ötödik mennyiségi hatásvizsgálat munkafüzete és kitöltési útmutatói
- A belső minősítésen alapuló rendszerek validálásához kapcsolódó tanulmányok
- Útmutatás az LGD becsléséhez
- Magyarázat a Basel II IRB módszer kockázati súlyfüggvényeihez
- Útmutató a nemteljesítéskori veszteségráta becsléséhez (a keretegyezmény 468. szakaszához)
- A banki szervezetek belső irányításának megerősítése
- Az alacsony nemteljesítésű portfóliók Bazel II keretek közötti értékelése
- A várható veszteségek kezelése a Bazel II keretek között AMA módszert alkalmazó bankoknál
- Home-host információ csere a hatékony Basel II bevezetés érdekében
- Megbízható hitelkockázat értékelés és követelésminősítés

1.7 Az FBE Bankfelügyeleti Bizottságának és Tőkemegfelelési munkacsoportjának 2005. évi tevékenysége

Az FBE - s azon belül a Bankfelügyeleti Bizottság és Tőkemegfelelési munkacsoport - 2005-ben is megkerülhetetlen szerepet játszott a globális és az európai szabályozásban. Jelentős befolyást gyakorolt a Bazel II tőkeegyezmény és a CRD közgazdasági tartalmára, és technikai megoldásaira.¹¹ A Titkárság a CRD elfogadásának a finisében igen erőteljes lobby tevékenységet folytatott, hogy elérje a készülő direktíva iparági szempontból indokolt, s a tagok körében konszenzust élvező módosítását. Az FBE-nek fontos szerep jutott a direktíva tervezet technikai jellegű hibáinak a kijavításában; a belső, valamint a Bázeli egyezményrel való konzisztencia megerősítésében.

Az elmúlt évben az FBE a CEBS egyik kulcsfontosságú tárgyaló partnerévé vált, a CEBS kiemelten támaszkodik az Európai Bankföderáció véleményére a nyilvános konzultációs folyamatban, s képviselői több témakörben is megbeszéléseket folytattak az FBE szakértőivel. Különösen intenzív volt a két szervezet közötti kapcsolat, a „Közös jelentési kereteket” (COREP) és a felügyeleti nyilvánosságra hozatali kötelezettséget illetően. Az FBE a CEBS valamennyi konzultációs anyagára alapos, a részletekre is kiterjedő véleményt adott, s fellépett a konzultációs folyamat átláthatósága érdekében. Az FBE segítséget nyújt a CEBS-nek a saját tőkeelemek felülvizsgálata és a nagykockázati szabályok áttekintése során is.

Az FBE kiemelt hangsúlyt fektet az Európai Bizottság illetékes szervezeteivel való kapcsolattartásra. Tevékenyen részt vett a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó középtávú jövőkép (White paper) tartalmának az alakításában, különös tekintettel a konszolidált felügyelet elérendő célként való megfogalmazására. Ugyancsak aktív szerepet játszott az Európai Bizottság betétbiztosítási sémák direktívához kapcsolódó konzultációjában.

¹¹ Ennek áttekintését lásd a 2005. negyedik negyedéves jelentésben.

Az FBE az egyes szakmai problémák megoldása, a közös FBE vélemény kialakítása érdekében számos almunkacsoportot alakított. Így 2005 során CWAG almunkacsoport működött a nemzeti diszkréciók számának csökkentése és a jövő bankfelügyelete (ideértve a betétbiztosítási sémák összehangolását) témakörben. A saját tőkeelemek felülvizsgálata a Bankfelügyeleti és a Számviteli Bizottság közös almunkacsoportjában történik.

2. Számviteli Bizottság

Az FBE Számviteli Bizottsága (Accounts Committee) kiemelten kezeli a bankszakma számára meghatározó IAS 39 nemzetközi számviteli sztenderddel összefüggő banki indítványokat, kezdeményezéseket és ennek érdekében folyamatos lobby tevékenységet folytat a számviteli szabályozásban meghatározó szerepet betöltő IASB (International Accounting Standard Board) nemzetközi szakmai szervezetnél.

Az IASB június közepén – széleskörű szakmai tanácskozás után – nyilvánosságra hozta az IAS 39 valós érték opcióra vonatkozó átdolgozott változatot, amelyet mind a pénzügyi szektor, mind az Európai Központi Bank, mind pedig a Bázeli Bizottság támogatott. A módosított, fejlettebb változatnak megfelelően az Európai Bizottság elkészítette a jogszabálysöveget és az év végén sor került a befogadására. Ezzel megszűnt az IAS 39-ben a valós érték opcióra vonatkozó felfüggesztés. Az alkalmazhatóság visszamenőleges hatályú, ami annyit jelent, hogy azok az európai tőzsdén jegyzett társaságok, amelyek számára 2005. január 1.-jétől kötelező a nemzetközi sztenderdek szerint összeállítani a konszolidált éves beszámolót, a 2005-ös gazdasági év lezárásakor is alkalmazhatják a módosított változatot.

2005 év végén az IAS 39 másik vitatott, fedezeti elszámolásra vonatkozó fejezetének felfüggesztése továbbra is fennáll. 2005 közepén az IASB az amerikai szakmai szervezettel (FASB-Financial Accounting Standard Board) közösen hozott döntésében egyértelműen kinyilvánította, hogy nem szándékozik további erőforrást fordítani az európai bankok által kidolgozott és az FBE által, az IAS 39 módosító indítványaként beterjesztett kamatrés fedezeti termék (IMH) modell vizsgálatára. Az FBE szakmai bizottságán belül azonban az Európában jelentős banki hálózattal rendelkező tagok többsége továbbra is támogatja az IMH javaslatot, és további lépéseket indítványoz a modell befogadásáért. Az FBE a további hatékony intézkedés érdekében fel szeretné mérni az IMH modell iránti érdeklődés súlyát, azaz Európában számszerűen hány bank alkalmazná a modellt. Az IMH modellről készített összefoglaló termékismertető a magyar bankokhoz is eljutott. A szakmai indítvány végső célkitűzése, hogy az európai jogrendszerbe részlegesen befogadott IAS 39-nél a fedezeti elszámolásokra vonatkozó „felfüggesztés” is mihamarabb megszüntetésre kerüljön, és a kockázatok kezelése kielégítő módon rendeződjön.

Az Európai Unió kiemelten támogatja azt az Európai Bizottság és az Amerikai Tőzsdei Értékpapírfelügyelet (Securities&Exchange Comission SEC) között 2005-ben kezdődő együttműködést, amelynek végső célja egy harmonizált, magas minőségi feltételeknek megfelelő globális számviteli szabályozás kialakítása. A nemzetközi pénzügyi jelentési sztenderdek (IFRS) és az amerikai nemzeti számviteli szabályok (USGAAP) összehangolása elengedhetetlen és a két kontinens közös érdeke a szabályozásból eredő piaci korlátok és az ehhez kapcsolódó költségek csökkentése. Az európai és amerikai piacon egyaránt jelenlévő bankoknak jelenleg több módszertani változtatással kell megbirkózniuk: az IFRS és US GAAP mellett a BASEL II és a SOX (Sarbanes Oxley) szabályait is követni kell, s a bankszektor számára ezért is fontos szempont a különféle szabályrendszerek összehangolása.

3. Adózással foglalkozó Bizottság (Fiscal Committee)

Az FBE adózással foglalkozó bizottsága 2005-ben kiemelten kezelte a kamatjövedelmek adóztatásával és az európai közösségen belül az ezzel kapcsolatos információnyújtással összefüggő kérdéseket, feladatokat. Összefoglaló jelentés készült, melyben a tagországok a megtakarítások adóztatásáról (Saving taxation) szóló Európai uniós jogszabály hazai gyakorlatba történő befogadásáról, a hazai jogalkotás helyzetéről nyilatkoztak.

Az FBE adózással foglalkozó bizottsága sürgeti a **6. ÁFA (VAT) irányelv átdolgozását** is. A banki tevékenységek tárgyi adómentessége miatt ugyanis a levonási jog nem érvényesíthető, s ezért óriási költség jelentkezik a bankszektorban. A pénzügyi szektor Európán belüli egyesülésének, összeolvadásának egyik fő akadály a jelenleg érvényes ÁFA jogszabály. Ennek mielőbbi korrekciója érdekében az FBE levelet küldött Kovács Lászlónak az EU adózási biztosának.

Megalakult az FBE új, a **kapcsolt vállalkozások között alkalmazott elszámoló árakkal** (transfer pricing) foglalkozó ÁFA munkacsoportja is. A bankoknál a kapcsolt vállalkozások közti hitelkamatok megállapítása és a kiszervezett szolgáltatások – főként a back office tevékenység - költségelszámolása során különösen fontos kérdés az elszámoló ár dokumentálása. Az Európában kiterjedt hálózattal rendelkező bankok számára az országonként eltérő dokumentációs követelmények miatt bonyolult a megfelelés teljesítése. Az adóellenőrzések során kemény bírságokat vetnek ki a dokumentáció hiányosságára hivatkozva. Az adófizetők be vannak szorítva két ország versengő adóhatósága közé. Az OECD több évvel ezelőtt kifejlesztette a transfer pricing irányelvet, de azt a tagországok vagy nem, vagy nem megfelelően vették át, s a nemzeti előírások számos országban vagy nem léteznek, vagy már idejétmúltak.

Emellett a munkacsoport a jövőben foglalkozni kíván azokkal a kérdésekkel is, amelyek az egységes konszolidált társasági adóalap (Common Consolidated Corporate Tax Base) kialakítása során felmerülnek. Az indítvány alapvető célja, hogy az országonként különböző adókulcsok fennmaradása mellett a társasági adóalap az európai vállalatok esetén azonos elvek szerint számíthatjon. Jelenleg Európában 25 különböző társasági adórendszer létezik és egy Európában kiterjedten működő cég esetében igen jelentős az összehangolás hiánya miatti költség.

4. Pénzügyi Piacok Bizottsága (Financial Market Committee)

Az Európai Bankföderáció megítélése szerint a letétbe helyezett értékpapírokkal kapcsolatos jogvitákban a Hágai Konvenció elfogadása kifejezetten versenyhátrányt jelentene az európai bankok számára az amerikai partnerekkel szemben. A Konvenció azon rendelkezése, mely szerint a szerződő felek szabadon választhatják meg a letétbe helyezett értékpapírokkal kapcsolatos jogviták esetére alkalmazandó jogot, nyilvánvalóan a nagyobb tőkeerejű nem európai bankoknak, befektetési szolgáltatóknak, illetve ügyfeleknek kedvez. Az európaiktól eltérő jog alkalmazása számos, nem kívánatos következménnyel jár az ügyletkötés jogi-ügyvédi költségeiben, a pervitelben, a végrehajtásban és egy esetleges felszámolási eljárás esetén.

A Hágai Konvenció aláírása esetén számos ponton módosítani kellene az Európai Unió joganyagot és a már implementálásra került nemzeti jogokat egyaránt. A 98/26/EK és a

2002/47/EK irányelv hazai jogba történő átültetését a szakmai közösség olyan progresszív lépésként értékelte, amely az értékpapír piac biztonságos fejlődését jelentős mértékben elősegíti. Ehhez a jogfejlődéshez képest visszalépésként értékelhető a Hágai Egyezmény esetleges elfogadásából adódó rendszer kockázat.

5. Szociális Ügyek Bizottsága (Social Affairs Committee)

A Bizottság elindította az un. Kibővítési projektet, amelynek keretében először egy-egy új és egy-egy régi tagállam között kétoldalú párbeszédre került sor. (Magyarországot Ausztria látta vendégül.) A kétoldalú párbeszédből leszűrhető általános megállapítások alapján az Európai Unió Szakszervezeti Tanácsával (Uni-Europe) együttműködve összegző tanulmány készül a következtetések, ajánlások megfogalmazására.

A Szociális Ügyek Bizottsága kutatási projektet indított a társadalom elöregedésének (a demográfiai problémáknak) a pénzintézeti rendszerre gyakorolt hatásának a vizsgálatára. Ennek keretében felméri az egyes országokban kialakuló helyzetet, az idősebb korosztály munkában tartásának, a fiatalabb generáció elhelyezkedésének a kérdéseit, a társadalombiztosítás és a demográfia összefüggéseit.

A Bizottság foglalkozik a munkaidőre vonatkozó direktíva módosításával. A vita arról folyik, hogy fenntartsák-e a heti munkaidő maximális hosszát meghatározó irányelv kötelező alkalmazását vagy sem, továbbá, hogy a készenléti idő fogalmát miként kell értelmezni. A Bizottság fontosnak tartja a tagok közötti folyamatos véleménycserét, a kölcsönös informálást.

6. Kommunikációs Bizottság

A Kommunikációs Bizottság üléseinek napirendjén kiemelt helyen szerepeltek a bankok imázsával foglalkozó kutatások, tapasztalatok.

A Bizottság római ülésen a németországi tapasztalatokat ismertették. Annak ellenére, hogy a német bankok teljesítménye – a többi gazdasági szektorhoz képest - rossz, a közvéleménynek erről más a véleménye, s nem elégedettek a bankok által szolgáltatott információkkal. A bankokról kialakult kép megváltoztatása igen időigényes (egy rossz hír miatt kialakult helyzet megváltoztatásához legalább fél évre van szükség), ezért elhatározták, hogy javítanak a társadalommal történő kommunikáción. A bankok elsősorban pozitív híreket kommunikálnak, a sajtóval folyamatosan tartják a kapcsolatot, s már az iskolában elkezdik a tanulókkal megismertetni a gazdaság állapotát. Ennek érdekében e-mailen keresztül rendszeresen tájékoztatókat küldenek a tanároknak a gazdaság állapotáról, amelyet a tanárok továbbadnak a diákoknak.

Olaszországban sikeresen működik az un. PattiChiari program, amelynek elsődleges feladata az ügyfelek jó tájékoztatása. Ennek keretében a marketing munkát nem a médián keresztül, hanem a bankfiókokban folytatják. Az ügyfelek rendelkezésére bocsátanak egy olyan térképet, amelyen megtalálják a legközelebbi ATM-t, megkapják a legalacsonyabb kockázatú kötvények listáját, s közlik, hogy melyik bank mennyi idő alatt, milyen dokumentumok benyújtása alapján, összehatár szerint, mennyi idő alatt bírálja el a hitelkérelmet. A projekt indítására jelentős összeget (20 millió euró) fordítottak, s működtetésére 2003-ban egy 20 emberből álló külön egységet állítottak fel. A program igen pozitív fogadtatást kapott, s azóta is eredményesen működik.

7. Jogi Bizottság

Az Európai Bankföderáció Jogi Bizottsága 2005-ben két ülést is tartott. A Bizottság élére új elnök és új osztályvezető került: Gérard Gardella és Robert Priester személyében. A testület funkcionális jellegéből adódóan sok mindennel foglalkozik, hiszen minden kérdésnek van jogi vetülete. Ezek közül a legfontosabbak:

A jogharmonizáció új eszköze (26th Regime)

A hagyományos jogharmonizáció egy új alternatív eszközét jelölik így, ami arra utal hogy a 25 tagállam jogrendjében létező, egymáshoz hasonló funkciójú, nem harmonizált jogintézmények mellé maga az unió is alkot egy 26. fajta jogintézményt, amit a tagállamok döntésétől függően akár belföldön is alkalmazhatnak a már ott létező hasonló jogintézmény helyett vagy mellett. Az elgondolás annyira új, hogy még a jogi alapjait is vitatják, tehát azt, hogy van-e erre joga a Tanácsnak, illetve nem igényel-e egyhangú szavazást. Ha igen, akkor kérdéses, hogy van-e erre szükség, hiszen ha egy kérdésben az összes tagállam egyetért, akkor akár direktívát vagy a belső jogokat egyenesen felülíró rendeletet is alkothatnának. Mindenesetre ez a módszer határon átnyúló szolgáltatás keretében forgalmazott termékek (*product or service with a passport*) sztenderdizálására lenne alkalmas, mivel elhárítaná a kölcsönös elismerés (*mutual recognition*) és a származási hely országa elv (*country of origin principle*) széleskörű alkalmazásának akadályait. Nem azt kívánja tehát az Unió, hogy a tagállam alkotson meg egy új jogszabályt vagy módosítson egy már létezőt, csupán azzal párhuzamosan bevezet egy újabbat – nem a régi helyett, hanem amellel. Az európai társaság és a közösségi márkavédjegy már ilyen jellegű intézmények.

Bankszámla befagyasztásra vonatkozó EU előírás -European Bank Arrestment (EBA)

Az Igazságügyi Főigazgatóság (DG Justice) a fenti elnevezéssel a belföldön ismert bankszámla elleni végrehajtás mintájára egy hasonló tartalmú, de az összes tagállamban alkalmazható, tehát szintén 26. rezsim (26th Regime – I. I. pont) jellegű intézményt javasol bevezetni. Tényleges végrehajtás helyett inkább egy biztosítási jellegű, az adós számlájának befagyasztását célzó intézkedést terveznek, aminek számos részlete még tisztázást igényel, így különösen:

- az EBA kibocsátására bírósági döntés előtt vagy csak utána legyen-e mód?
- szükséges-e, hogy a kibocsátás helye szerint illetékes bíróság végrehajthatóan nyilvánítsa az EBA-t?
- ki viselje a végrehajtó bank költségeit?

Bár az EBA bevezetése első látásra vonzó lehet a rossz adósokkal tipikusan konfliktusba kerülő bankok számára, a kérdés megítélése nagy körültekintést és az ellene szóló érvek áttekintését is igényli. Ezek közül az Európai Bankföderáció Jogi Bizottságának 101. ülésén a következők fogalmazódtak meg:

- a banknak most is vannak eszközei a külföldi illetékességű rossz adóssal szembeni követelése érvényesítésére, hitelezőként tehát nem feltétlenül könnyíti meg a helyzetét az EBA, annak kényszerű végrehajtójaként viszont mindenféleképp hálátlan feladatot kell teljesítenie a nála számlát vezető ügyfelével szemben;
- éppen ezért jó lenne az intézmény elnevezéséből a *Bank* kitéltet elhagyni, legyen csak *European Arrestment*;
- kérdés, hogy a hitelező egyáltalán honnan tudja meg az adós bankszámlájának adatait.

Össességében tehát végleges álláspontot az EBA támogathatóságáról csak egy hatástanulmány és költségelemzés ismeretében lehet kialakítani.

Fizetési meghagyás -European Payment Order (EPO)

Erről már el is készült egy rendelet-tervezet. Főszabályként csak határon átnyúló esetekben kellene alkalmazni, és az egyes tagállamokra bíznák, hogy belföldi viszonylatban is használják-e. Ebből a szempontból tehát ez is egy 26. rezsim típusú intézmény lenne, ami tartalmában leginkább a fizetési meghagyáshoz hasonlítana.

A Belső piaci Főigazgatóság nemzetközi szabályozói párbeszédei (International Regulatory Dialogues concerning the policies of DG MARKT)

A fejlett pénzügyi piacokkal (USA, Japán, Svájc, Kanada) az EU részéről folytatott párbeszédnek az a célja, hogy elhárítsa az ezeken a piacokon aktív európai bankokra a szabályozás különbözőségeiből vagy duplikálódásából nehezedő terheket – elsősorban a különböző szabványok egyenértékűségének kölcsönös elismerése, illetve a közösen elfogadott nemzetközi szabványok vagy a létező sztenderdek közelítése révén.

Jogi védelmet kellene biztosítani az európai bankoknak az USA *Patriot Act*-jének extraterritoriális hatályú 319. szakasza ellen, ami olyan országokkal vagy személyekkel fenntartott üzleti kapcsolatokat szankcionál, amelyeket Európában nem, csak az USA-ban sújtottak valamilyen büntetéssel. Ezen a címen már számtalanszor foglalták le európai bankok amerikai vagyonát.

Japánban sokkal szigorúbban rendelik elkülöníteni a bankok banki és értékpapír-kereskedelmi tevékenységét, ami az ott jelenlévő európai univerzális bankoknak jelent gondot, míg Kínában kifejezetten diszkriminatív szabályozással szembesülnek, és ugyanez a helyzet Indiával és Oroszországgal is. Ez utóbbi eddig még nem engedélyezte egy európai bank fióknyitását sem, India pedig fiók esetén is dotációs tőkét követel, leánybank nyitását pedig még nem engedélyezi és általában erősen korlátozza az európai bankok bankvásárlásait.

Brazília gyakorlata liberálisnak tekinthető, de vonakodik ezt formálisan és kötelezően felvállalni a WTO keretein belül. A kifogásolt gyakorlatok ellen a Kereskedelmi Főigazgatóságnak (DG TRADE) kellene lépéseket tennie az érintett országokkal folytatott kereskedelempolitikai tárgyalások során, mindenekelőtt a WTO dohai fordulóján.

8. Lakossági Bankügyek Bizottság (Consumer Affairs Committee-CAC)

Az FBE Lakossági Bankügyek Bizottsága foglalkozott a Fogyasztási hitelezésről szóló Irányelv tervezetével. Az EU Bizottság – miután több évig tartó egyeztetést követően véglegesítette az anyagot – átadta a tervezetet az EU Tanácsának és Parlamentjének közös döntéshozatalra. Az uniós bankok mielőbb ki szeretnék alakítani álláspontjukat e kérdésben, annak érdekében, hogy mind EU, mind nemzeti szinten a bankközösségek lehetőleg egységesen lépjenek fel érdekeik védelmében, az alapvetően fogyasztóvédelmi megközelítésben készült tervezettel kapcsolatosan. A Bankszövetség konzultációt szervezett a hazai bankok számára e témakörben, s a kialakított álláspontot megküldte az illetékes kormánybizottságnak, kérve annak beépítését a hivatalos magyar észrevételek közé. A hazai bankok alapvetően a túlzó, s teljesíthetetlen ügyféltámogató előírásokat utasították el.

9. Fizetési Rendszerek Bizottsága

A Fizetési Rendszer Tanács (EPC) által elfogadott ütemterv (Road Map) szerint létre kell hozni az Egységes Fizetési Rendszer Övezethez (SEPA) történő csatlakozás érdekében a SEPA magyarországi szervezetét, amelynek el kell készítenie a Road Map-hez igazodó saját munkatervét. A Bankszövetség kezdeményezte a hazai SEPA szervezet létrehozását, amelynek feladata a nemzetközi SEPA program megismertetése az érintettekkel, és a Road Map-ben megfogalmazott feladatok határidőre történő bevezetéséhez szükséges itthoni feladatok átgondolása, megszervezése. A magyar bankrendszer a 2003-ban létrehozott Fizetési Rendszer Fórumon keresztül vesz részt a SEPA kialakításában.

Az EPC – a folyamatos támadások ellenére – kitart a szervezet eredeti célja és módszere mellett, vagyis bízik abban, hogy az európai bankszakma hatósági szabályozás nélkül, önszabályozó módon is képes lesz megvalósítani a SEPA-t.

A Testület elfogadta azt a magyar javaslatot, hogy az újonnan csatlakozott államok részére szervezzenek egy tanácskozást, amelyen tisztázhatják, hogy az EPC milyen segítséget adhat a nemzeti SEPA szervezetek felállításához, megszervezéséhez.

Miután a szervezet legfelső szerve jóváhagyta a szakbizottságok által kidolgozott 3 fizetési mód (átutalás, beszedés, kártyás fizetés) szabályrendszer-tervezetét, azokat jóváhagyásra a nemzeti bankközösségeknek megküldte. Ez a véleményező munka a Bankszövetség és a Fizetési Rendszer Fórum koordinálásával 2005 végén – több konzultációt követően – lezajlott. A kialakított magyar vélemény – összhangban a legtöbb európai bankközösségi véleménnyel – támogatta az átutalási szabálykönyvet, ugyanakkor élesen bírálta a beszedési szabályok tervezetét, mivel az visszalépést jelentene a hazai gyakorlathoz képest. Az anyag EPC-beli átdolgozása folyamatban van.

10. A Visegrádi országok bankszövetségei képviselőinek varsói találkozása

A lengyel fél kezdeményezte a visegrádi országok bankszövetségeinek szorosabb együttműködését, a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdések időről-időre történő megbeszélését, a szakmai álláspontok egyeztetését, s esetenként az Európai Bankföderáción belüli egységes fellépést, a csoport sajátos érdekei alapján. A varsói találkozó résztvevői (a cseh kolléga az utolsó pillanatban lemondta a megbeszélést) röviden bemutatták országuk gazdasági helyzetét, bankszektorukat, vázolták a legfontosabb megoldásra váró problémákat. Részletesen foglalkoztak az új (Bázel II) tőkeegyezmény bevezetésével, a bankfelügyeleték együttműködésével, számviteli kérdésekkel - különös tekintettel az IFRS-ben előírt effektív kamatlábszámítás miatti anomáliákra - az európai bankszektort érintő felvásárlásokkal és egyesülésekkel, a szociális párbeszéddel, az egységes európai fizetési övezettel, adatvédelmi és adós nyilvántartási, illetve a vállalatirányítást érintő kérdésekkel. A résztvevők különösen tanulságosnak ítélték a lengyel hitelinformációs rendszerrel kapcsolatos tapasztalatokat.

MELLÉKLET

Elnökségi ülések időpontja	Napirendi pontok
2005. január 17.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A Magyar Bankszövetség Alapszabályának módosítása a szavazati jog kérdésében 2. A Magyar Bankszövetség 2005. I. félévi programja 3. Tájékoztató a Nemzeti Fejlesztési Hivatal által az önkormányzati Garancia Rt. felállítására tett kezdeményezésről 4. Az EPC működésével kapcsolatos kérdések 5. Tájékoztató a Magyar Bankszövetség 2004. évi költségvetésének teljesítéséről az előzetes adatok alapján 6. Különfélék
2005. február 07.	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2004. évi gazdasági-pénzügyi folyamatok a bankrendszer nézőpontjából (2005. február 14.-re tervezett sajtóbeszélgetés háttéranyaga) 2. Javaslat a Magyar Bankszövetség 2005. évi költségvetésére 3. Tájékoztató az állampolgári jogok országgyűlési biztosa általános helyettesével folytatott konzultációról (az inkasszóval, mint fizetési móddal kapcsolatos jogi aggályok). 4. Különfélék
2005. március 07.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2004. évi tevékenységéről (Testületi ülés anyaga) 2. Javaslat a Magyar Bankszövetség 2005. évi költségvetésére (Testületi ülés anyaga) 3. Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2004. évi költségvetéséről (Testületi ülés anyaga) 4. Javaslat a Magyar Bankszövetség 2005. évi tevékenységének fő irányaira (Testületi ülés anyaga) - anyagot később küldjük 5. Különfélék
2005. április 04.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A Testületi ülés előkészítése 2. A PPP projektek banki finanszírozása 3. A Vámtanács újjáalakulása 4. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara és a Magyar Bankszövetség közötti együttműködési megállapodás 5. Különfélék

2005. április 12. (Testületi Ülés)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gyurcsány Ferenc miniszterelnök tájékoztatója időszerű gazdaságpolitikai kérdésekről 2. a). Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2004. évi tevékenységéről.(magyar-angol) b). Javaslat a Magyar Bankszövetség 2005. évi tevékenységének fő irányaira (magyar-angol) 3. a). Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2004. évi gazdálkodásáról b). Javaslat a Magyar Bankszövetség 2005. évi költségvetésére 4. Elnökség megválasztása
2005. május 02.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az Önkormányzati Garancia Rendszerre vonatkozó NFH koncepció (meghívott: Czimer József, a Nemzeti Fejlesztési Hivatal Tanácsosa) 2. Együttműködés a KPMG Tanácsadó Kft.-vel 3. A GKI Rt. együttműködési ajánlata 4. Tájékoztató a Magyar Bankszövetség 2005. I-III. havi gazdálkodásáról 5. Különfélék
2005. június 6.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tájékoztató a készülő tőkekövetelmény direktívával (CRD) kapcsolatos fejleményekről 2. Előterjesztés az MNB éves adatszolgáltatás minősítésével kapcsolatos értékeléséről 3. Előterjesztés a Bankszövetség és "valamely" könyvvizsgáló cége között tervezett számviteli és adózási együttműködési megállapodással kapcsolatban 4. Előterjesztés a Bankszövetséghez érkezett helyi iparüzési adóval kapcsolatos megkereséssel kapcsolatban 5. Tájékoztató a 2005. évi különadó várható alakulásáról 6. Javaslat a pénzügyi pénztárakra vonatkozó biztonsági rendelkezés módosítására 7. Különfélék
2005. október 10.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A Hitelgarancia Rt. üzleti elképzelései Előadó: Radnai György vezérigazgató 2. Közös Bankközi Működési Kockázati Adatbázis létrehozása 3. Előterjesztés: csatlakozás a lakáshiteleknel a szerződéskötést megelőzően nyújtandó információkról szóló önkéntes kódexhez 4. Bankszövetségi állásfoglalás a kamatadóról 5. Az SzDSz elnökének nyílt levele az euró 2010-as bevezetéséről 6. Különfélék:

2005. november 07.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A gazdaságpolitika 2005-ben-helyzetértékelés és javaslatok 2. A pénzügyminiszterrel való találkozón (2005. november 10.) felvetendő főbb témák 3. Döntés a Hpt. és a Tpt. egyes rendelkezéseinek alkotmányellenessége tárgyában az Alkotmánybírósághoz benyújtandó kérelemről 4. Együttműködési megállapodás a Pénzügyi Vállalkozások Országos Egyesülete (PVOE) 5. Különfélék: <ol style="list-style-type: none"> a) Döntés a Fortis Bank SA/NV Magyarországi Fióktelep tagfelvételi kérelméről b) Az „Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyermekéért” Alapítvány kezdeményezése c) Tájékoztató a Bankszövetség 2005. I-III. negyedévi gazdálkodásáról
2005. december 05.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tájékoztató a 2005. évi különadóval kapcsolatban – a különadó 2005. I-III. negyedévi alakulása 2. A hazai klíringház jövője 3. Tájékoztató a Bankszövetség 2005. III. negyedévi szakmai tevékenységéről 4. Különfélék

HATÁROZATI JAVASLAT

A Testületi Ülés tudomásul veszi a Magyar Bankszövetség 2005. évi tevékenységéről szóló beszámolót.

Budapest, 2006. április 14.

dr. Nyers Rezső